

THE BRITISH ESPERANTIST

The Official Organ of the British Esperanto Association.

VOL° IVth N-RO 44.

AUGUSTO, 1908.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO, AFRANKITE.

EN GRANDA BRITUJO.

Por unu jaro ... 3 ŝilingoj.
Unu numero ... 3 pencoj.

EKSTERLANDE.

Por unu jaro ... \$0.75, fr.4, M.3.
Laŭ Internacia Mono ... Sm. 1.50.

Abonoj estas akceptataj de la komenciĝo de ĉiu monato, kaj poŝtmarkoj estas akcepteblaj laŭ efektiva valoro. Sin turni al la Sekretario, 133-136, High Holborn, London, W.C.

REDAKCIO.

Manuskriptoj, k.t.p., devas esti sendataj al la Redaktora Komitato, 133-136, High Holborn, London, W.C.

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p.

Ordinare oni ne povas resendi artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.

Pri Anoncoj, sin turni al S-ro C. A. G. Browne, 53, Wych-street, London, W.C.

ENHAVO.

PAGO

Antaŭ la Kongreso	141
Flaviĝintaj Paĝoj. H. W. SOUTHCOMBE	142
La Pasinteco—Malriĉula Ludilo	144
Marista Terminaro. ROLLET DE L'ISLE	145
Aŭtokromio. CH. VERAX	146
Alilanda Opiniaro	147
Miaj "Esperantaj Semajnoj." A. CHRISTEN	149
Libraro kaj Gazetaro	150
Chronicle	152
B.E.A. Council Meeting	154
The Progress of Esperanto. W. MANN	155
Internacia Alvoko—Propaganda Fund	156
Ekskursoj al Dreseno	157
Kongresaj Sciigoj	158
B.E.A. Candidates for Membership, Exams., &c.	159
Respondoj al Korespondantoj.—F.K.I.	160

Antaŭ la Kongreso.

KARAJ KUNBATALANTOJ, — La samideano baldaŭ kunvenos en Dreseno por partopreni en la Kvara Kongreso. Bone estos, ke tien ironte el tiel multaj kaj malproksimaj landoj, ni iom pripensu, por kia celo ni tien vojaĝas. Nu, tiun celon de nia kunveno nenio povas pli klare montri, ol la jenaj trafaj vortoj de la Majstro en Cambridge:—

"Por kio do ni kunvenas? Ĉu ni kunvenas por paroli pri esperantaj lingvaj demandoj? Ne! tiuj ĉi demandoj apartenas ne al la kongreso, sed ekskluzive al la Lingva Komitato, kaj por ili sufiĉus kongreso de komitatanoj. Ĉu ni kunvenas por ekzerciĝi en esperanta parolado? Por tio sola ni ne bezonas veturi al kongreso, ĉar en niaj hejmaj grupoj ni povas en la daŭro de la tuta jaro multe pli ekzerciĝi, ol en la kelkaj tagoj de la kongreso, kaj por la sola kelktaga ekzerciĝo en parolado neniu entreprenus grandajn vojaĝojn. Ĉu ni kunvenas por fari manifestacion kaj sekve propagandon? Jes, certe! Sed ĉar el cent kongresanoj almenaŭ naŭdek-naŭ havas de Esperanto nur *moralan* profiton, por kio do ni ĝin propagandas? Mi ne dubas, ke la plimulto el vi donos al ni nur unu respondon: ni faras manifestacion kaj propagandon por la Esper-

antismo ne pro ia utilo, kiun ĉiu el ni persone povas havi de ĝi, sed pro tiu gravega signifo, kiun la Esperantismo havas por la tuta *homaro*, pro tiu komunehoma celo, kiu nin, aktivajn Esperantistojn, altiris al Esperanto; ni kunvenas ĉiujare el ĉiuj partoj de la mondo, por havi la ĝojon vidi samideanojn, por premi al ili la manon, por varmigi en ni per reciproka renkontiĝo kaj kunvivo la amon kaj entuziasmon por la ideo, kiun la Esperantismo en si enhavas. Kiel la antikvaj hebreoj tri fojojn ĉiujare kunvenadis en Jeruzalemo, por vigligadi en si la amon al la ideo monoteisma, tiel ni ĉiujare kunvenas en la ĉefurbo de Esperantujo, por vigligi en ni la amon al la ideo esperantisma. *Kaj tio ĉi estas la ĉefa esenco kaj la ĉefa celo de niaj kongresoj.*"

Jes, la ĉefa celo estas ja tio. Tiun ĉi fojon, tamen, estas nia deziro, fari ion pli, kaj ni ne dubas, ke ni voĉos la komunan senton de ĉiuj britaj Esperantistoj, kiam ni esprimos al nia amata Majstro nian plej vivan simpatian pri la bedaŭrindaj epizodoj de la lastaj monatoj kaj certigos denove nian daŭrontan konfidon al li, kaj nian firman fidelecon al lia lingvo.

THE BRITISH ESPERANTIST.

Flavigintaj Paĝoj.

Pasis okaze tra miaj manoj la unuaj kvin maldikaj jarkolektoj de *La Esperantisto* (Septembro, 1889—Decembro, 1894), kiu estis nia unua esperantista gazeto.

Kelkaj paĝoj montras makulojn de krajona skribaĵo, de fingroj aŭ de faldoj, ĉar la unua posedanto ne povis antaŭvidi, ke en tempo estonta ĉiu kajero havos altan monan valoron.

Kun sentoj de granda intereso, eĉ de vera respekto, mi foliumis la malfortajn paĝojn, kiujn la forfluginta tempo jam komencis flavigi.

Tie troviĝis, kvazaŭ sur karto, la bildo de la unuaj esperoj kaj bataloj, la cento da malfacilaĵoj, la ĝojigaj venketoj, la preskaŭ netrapaseblaj bariloj, la indiferenteco de la mondo kaj la malhelpoj senĉese kreitaj de la Esperantistaro mem.

Kaj sub ĉio ankaŭ montriĝas, kiel ŝtonega bazo, la mirinda genio de la Majstro; montriĝas lia forta mano, lia senfina, neniam mankanta ĝentileco, lia obstina, ŝajne sensukcesa jaron-post-jara batalado, sen helpo, sen mono, sen ĉio — sed neniam sen espero — kaj la senfina pacienco, per kiu li suferis ĉiujn atakojn, ĉiam kredante al la fina venko.

Kiam en Boulogne, alvenintaj el ĉiuj anguloj de la terglobo, ni ĉiuj ĥore kaj laŭtvoĉe aklamis lin, kiel malmultaj inter ni plene komprenis per kia longa, dorna kaj malfacila vojo li atingis tian rezultaton; dum kiom da malfacilaj jaroj li jam oferis al nia afero sian propran feliĉon kaj preskaŭ sian tutan vivon.

Pri tiuj ĉi unuaj jaroj la paĝoj de tiu ĉi malnova gazeto malkovras la tutan historion.

Ĉiu scias, ke Esperanto “malkovris sian vizagon al la mondo” en lernolibro, kiun D-ro Esperanto publikigis en la jaro 1887. La PROBE NUMMER de la gazeto *La Esperantisto* estis eldonita en Nürnberg la 1-an de Septembro, 1889.

Estis gazeto “por la amikoj de la lingvo Esperanto,” kaj la unua paĝo estis presita esperante, germane kaj france. Ĝi estis “sub la kunlaborado de D-ro Esperanto (D-ro L. Zamenhof), eldonata de Chr. Schmidt, prezidanto de la klubo mondlingva en Nürnberg.” Fine, D-ro Zamenhof mem fariĝis redaktoro kaj posedanto de la gazeto.

La unua paĝo tiele komenciĝas: “La lingvo internacia ‘Esperanto’ en mallonga tempo trovis multegon da amikoj en diversaj landoj. La nombro de tiuj ĉi amikoj kun ĉiu tago, kun ĉiu horo kreskas, kaj nun jam forte estas sentata la bezono de ia organo, kiu interligus ĉiujn la disĵetitajn amikojn kaj donus al ili la eblon paroli kaj konsiliĝi unu kun la alia. Obeante la peton de multegaj amikoj de la lingvo Esperanto, ni decidis fondi gazeton, kiu havos

la celon labori por la progresado de tiu ĉi lingvo kaj por la vastigado ĝin (*sic*) en la mondo.”

La movado ŝajne prosperis malgrati multe da malfacilaĵoj.

La rusaj leĝoj estis unu malhelpo, ĉar la granda plimulto de la tiutempaj anoj estis rusoj, kaj neniu ruso volis enskribigi sin kiel membron de ia “klubo.”

La sama malfacilaĵo pri la rusa cenzuristo igis la gazeton aperi en Nürnberg kaj fine, post kelkaj jaroj, la cenzuristo malpermesis ĝin kaj ĝi ĉesis pro tiu ĉi kaŭzo.

Alia malhelpo estis la disvastigado de Volapük, pri kiu oni ofte renkontas artikolojn. Alia tre grava estis manko de mono, kiu preskaŭ ĉesigis la gazeton en la fino de la dua jaro, sed tiu ĉi malaperis per la agado de S-ro W. Trompeter, kiu prenis sur sin la fincan respondecon.

Ĉia propono de la Majstro pri disvastigado aŭ pri organizado trovis ĉiam multajn kontraŭulojn, sed pli malbonaj ol ĉiuj aliaj malhelpoj estis la “plibonigistoj.”

Ili amase kolektiĝis ĉirkaŭ la nova elpensajo kiel muŝoj ĉirkaŭ mielo. Unu skribis, ke li eklernos Esperanton, se la Doktoro kompleze elstrekos la vorton “kaj,” ĉar li ne amis tiun ĉi vorton. Aliaj proponis aliajn diversajn kaj pli malpli saĝajn proponojn.

Sed la Majstro ĉion travivis, kaj ĉiam trovis almenaŭ areton da kunlaborantoj kaj helpantoj.

La unua libraro konsistis el 16 verketoj, inter kiuj No. 5 estis la lernolibro de nia samlandano R. Geoghegan. Kvankam li post ne longe transloĝiĝis Amerikon, lia adreso almenaŭ ĝis Oktobro, 1890, estis en Birkenhead, Anglujo. Li ankoraŭ iafaje, kiel niaj legantoj memoros, verkadas artikolojn por THE BRITISH ESPERANTIST.

Oni ankaŭ renkontis la nomon de L. E. Meier, la konata nuntempa verkisto, kaj la nomon de Grabowski, kies “Kondukanto” estis inter la unuaj esperantistaj libroj kaj estas ĝis hodiaŭ unu el la plej bonaj.

Inter alia presaĵo oni rekonas la bone konatajn verkojn “La Virineto de Maro,” “La Nigra Virino,” “La Forgesita Pipo,” kaj la plimulton de la enhavo de la *Krestomatio* (1903). La krestomatiaj “Bagateloj” estas represoj de la tiel nomita ĉiumonata fako de la gazeto.

En la fino de 1890 la libraro kalkulis 41 librojn aŭ libretojn, plejparte naciajn lernolibrojn.

En Januaro, 1892, *La Esperantisto* estis la sola gazeto krom unu nekonstanta gazeto en Sofio (Bulgarujo). Niaj bulgaraj samideanoj ŝajne komencis montri sin naskemaj por nekonstantaj gazetoj eĉ en tiu ĉi frua tempo.

La Adresaro en la fino de 1892 kreskis, ĝis ĝi enhavis 2,054 nomojn.

En la fino de la tria jaro la nomoj de la

abonintoj montras, ke Esperanto apenaŭ komencis ankoraŭ disvastiĝi eksterlande. Jen la nombro de ĉiu lando:—Rusujo, 335; Germanujo, 124; Svedujo, 56; Francujo, 10; Belgujo, 1; Italujo, 4; Bulgarujo, 3; Hispanujo, 2; Anglujo, 1; Portugalujo, 1; Brazilujo, 1; Norda Ameriko, 6; Sume, 544.

Unu plej frua deziro de D-ro Zamenhof, pri kiu oni multe legas en tiuj ĉi gazetoj, estis la starigado de tutmonda "Ligo." Post multaj kontraŭparoloj la Ligo efektiviĝis en la jaro 1893 kaj funkciadis dum kelke da tempo. Ĉu ĝi vivis longe aŭ mallonge mi ne scias, sed supozeble la sama agado de la rusa cenzuristo, kiu ĉesigis la gazeton mem, samtempe ĉesigis la Ligon, kiu estis interligita kun la gazeto. La "Kanto de la Ligo" konservita en la *Krestomatio* estas la sola restaĵo de la tiutempa Ligo, sed la Ligo meritas honoran lokon en nia historio, ĉar estis al la Ligo, ke D-ro Zamenhof submetis la proponojn pri ŝanĝoj, kaj estis la Ligo, kiu per granda plimulto decidis daŭrigi la lingvon tute sen ia ŝanĝo. Pro tio ĉi ni devas ilin danki, ke nia lingvo estas tute tiel sama hodiaŭ, kiel la lingvo de la gazeto skribita en 1889.

Preterpasante ni rimarku, ke D-ro Zamenhof ree revenis al la sama ideo kaj proponis tutmondan Ligon al la Bulonja Kongreso, kaj ree, kiel antaŭe, aro da kontraŭuloj kriegis kontraŭ lia bone maturigitaj opinioj. Kun bedaŭro mi memoras, ke mi estis unu el tiuj novenaskitaj kriemaj malsaĝuloj.

De la plej fruaj tempoj la Majstro suferis de diversspecaj kontraŭuloj, sed la plej malbonaj, antaŭe kiel nuntempe, estis la "plibonigistoj." Ili aperis en la unua jaro kaj senĉese postulis ŝanĝojn.

Fine D-ro Zamenhof cedis ĝis certa grado. Li promesis serion da artikoloj, en kiu li "analizos la tutan lingvon" kaj, tion farinte, li submetis la tutan aferon al la voĉdonado de la Ligo.

Kun lia kutima pleneco li laboradis pri tio monaton post monato. Inter la finaj proponoj estis la forigo de la ofta uzado de *aj, oj, ajn* kaj *ojn*, kaj la forigo de la supersignitaj literoj.

Kiam la liganoj fine voĉdonis, 107 estis por diversaj ŝanĝoj, kaj 157 voĉdonis kontraŭ ĉia ŝanĝo ajn.

Inter la personoj, kiuj tutkore kontraŭstaris ian ŝanĝon, estis S-ro L. de Beaufront.

Li frue aliĝis al la Esperantismo kaj (Januaro, 1891) skribis en longa letero al D-ro Zamenhof: "Mi ekzamenis la lingvon ĉiufanke, kaj ju pli mi konsideras ĝian konstruon de reguloj kaj vortoj, des pli mi admiras la profundan logikon, kiu Vin inspiris kaj kondukis ĉiam rekte en vojo tiel malfacila por multegaj eraroj. Kiom da bariloj Vi devis detrui, kiom da malfacilaĵoj

Vi devis venki — tion plene komprenas nur tiuj, kiuj laboradis, kiel mi en la daŭro de ses jaroj super sistemo simila."

Kaj ree en la numero de Aprilo, 1893: "Mi esperas, ke niaj amikoj estos modestaj en iliaj proponoj de ŝanĝoj. Estus tute bedaŭrinde, se la novaj adeptoj vidus ĉiumonate: ŝanĝu tion ĉi, plibonigu tion, korektu tie. Ni perdus rapide la konfidon al lingvo, kies partianoj, kiel ŝajnus, akceptas ĝin nur por povi ĝin ŝanĝi. Objekton bonan oni ne devas tro tuŝi; alie anstataŭ perfektigo oni alportas al ĝi nur kripligon."

"Se longaj jaroj de pripensado kaj sep jaroj de laborado super unu demando donas al ia homo kelkan kompetentecon tuŝante ĝin, mi trovas min en tia situacio, kaj tial mi permesas al mi rememorigi niajn amikojn, ke, aparte pri lingvo tutmonda, nur tiu bone konas la faritaĵon, kiu ĝin faris."

D-ro Zamenhof aldonis al tiu ĉi letero la jenajn opiniojn, kiujn li esprimis kaj ripete esprimis en numero post numero de la gazeto: "La pensojn, esprimitajn en la supre presitaj leteroj* mi plene aprobas. La legantoj scias, ke jam multajn fojojn mi esprimis ankaŭ tiujn ĉi samajn pensojn, mi montris la tutan danĝeron, kiun en la nuna tempo alportus ĉia eĉ plej malgranda ŝanĝo en nia lingvo."

Denove en Julio, 1892, D-ro Zamenhof klare kaj neŝanceliĝe skribis: "Sed, kvankam mi cedis al la insista premo de kelkaj amikoj, kiuj petadis min proponi kelkajn 'plibonigojn' kaj diradis, ke pro mia 'obstineco' kaj pro mia 'patra blindeco' nia afero ne povas bone vastiĝi, mi tamen ripetas, ke mia persona opinio, kiel la legantoj scias, estas, ke ju malpli ni tuŝos nian lingvon (almenaŭ ĝis ĝia plena fortiĝo) des pli bone." El pura forgesemeco, sendube, S-ro de Beaufront nun skribas en *L'Espérantiste*, ke D-ro Zamenhof "per tiu faro" (nome propono de ŝanĝoj) "sin montris la ĉefo de l'reformistoj."

Post la fina voĉdonado D-ro Zamenhof skribis la samajn opiniojn, kiujn li ĉiam skribis kaj kiujn li ĝis hodiaŭ ankoraŭ skribadas:—

"La fina rezultato sekve estas: La plimulto da esperantistoj decidis, ke **la lingvo Esperanto devas tute sen ia ŝanĝo resti en sia ĝisnuna formo.** Tion ĉi mi sciigas al niaj amikoj. De ĉiaj komentarioj ni nin detenas, ĉar la maldolĉeco de la disputoj estas ankoraŭ freŝa, kaj estas bone ne tuŝi ĝin. Nur unu klarigon ni deziras doni por tiuj personoj, kiuj erare komprenas la esencon kaj rezultaton de la voĉdonado: Kelkaj pensas, ke la farita decido malpermesas por ĉiam ian ŝanĝon en nia lingvo kaj faras ĝin por ĉiam tute rigida. Tio ĉi estas

* Leteroj de S-ro de B. kaj aliaj, kiuj aperis en la sama numero.

eraro, ĉar ĉiu ja devas bone kompreni, ke ni, malgranda kolekto da homoj, ne povas fari ian decidon por ĉiam en afero, en kiu — laŭ nia espero — poste partoprenos grandaj multegoj da aliaj homoj. La plimulto trovis, ke pro diversaj kaŭzoj en la nuna tempo nenio en la lingvo devas esti ŝanĝita; ĉu iam poste oni faros iajn ŝanĝojn aŭ ne — pri tio neniu decidis nek povas decidi.

La kvina jarkolekto feliĉe finiĝas per tiu ĉi decido. La nova malforta ŝipeto travivis unu ventegon, kiel estonte ĝi facile travivos multajn aliajn.

Kiam mi fermas tiujn ĉi malnovajn paĝojn, kiom da pensoj la makulitaj paĝoj naskas!

Forfluganta tempo ankaŭ post nelonge flavigos la paĝojn, kiujn ni hodiaŭ estas skribintaj. Kion dum la estonta dudeko da jaroj atendas nian aferon? Ĉu ni hodiaŭ montras sin indaj posteuloj de la unuaj batalantoj, kiuj malgraŭ ĉia malhelpo atingis tutmondan sukceson? Ĉu ni montras unu duonon de ilia forteco kaj persisteco? Ĉu iam ni povos ĝojigi la koron de la Majstro montrante al li, el unu lando post alia, la atingon de fina kaj plena venko? Ĉu nia plej longa esperebla vivtempo estas sufiĉe longa, ĉar nek li nek ni povas vivi por ĉiam? Ĉu ni estas pretaj, sufiĉe oferi kaj labori? Al tiuj ĉi demandoj taŭgas nur unu respondo: la rezultato dependas sole de ni mem.

Ne mankas al ni la povo, ne manku al ni la volo.

H. W. SOUTHCOMBE.

La Pasinteco.

De MAURICE MAETERLINCK.

“Kio pasis, ja pasis,” oni diras, kaj tio ĉi estas malvera; ĉiam la pasinteco estas. “La ŝanĝon de sia pasinteco oni devas surporti,” oni ekĝemas, kaj tio ĉi estas malvera; la ŝanĝon la pasinteco surportas. “Nenio ajn povas elviŝi la pasintecon,” kaj tio ĉi estas malvera; eĉ la plej malgranda peno de la volo traveturigas tra la pasinteco, la estantecon kaj la estontecon, por elviŝi, kion ajn oni ordonas, ke ili elviŝu. “La nedetruibla, neriparebla, neŝanĝebla pasinteco!” Kaj ankaŭ tio ĉi estas neniel pli vera, ol la aliaj. Ĉe tiuj, kiuj tiel parolas, ĝi ja estas la estantecon, kiu estas neŝanĝebla kaj ne scias kiel sin ripari. “Malbonega estas mia pasinteco, dolora, malplena,” ankaŭ oni diras; “postrigardante mi povas vidi nenian momenton de la beleco, de la feliĉeco, aŭ de la amo; krom mizeraj ruinoj mi vidas nenion.” Kaj tio ĉi estas malvera; ĉar ĝuste kion oni metas mem tie en la momento, kiam la okuloj direktiĝas al ĝi, tion oni vidas.

R. FANSHAWE.

Malriĉula Ludilo . . .

El “*Petits Poèmes en Prose*,” de BAUDELAIRE.

Tradukis ARTHUR GRAY.

Mi volas doni ideon de senkulpa amuzrimedo. Estas tiel malmultaj amuzajoj, kiuj ne estas kulpindaj.

Kiam vi eliros la domon, matene, kun la intenco decidita vagadi sur la grandaj vojoj, plenigu viajn poŝojn per tiaj elpensitaĵoj unu-pencaj, — kiaj la plata pulĉinelo movata per sola fadeno, la forĝistoj kiuj batas amboson, la ĉevalisto kaj lia ĉevalo kies vosto estas fajfilo, — kaj laŭlonge de la trinkejoj, ĉe la piedo de la arboj, oferu ilin donace al la nekonataj kaj malriĉaj infanoj, kiujn vi renkontos. Vi vidos, ke iliaj okuloj pligrandiĝos senmezure. Komence, ili ne kuraĝos preni; ili dubados pri sia feliĉo. Sekve iliaj manoj prenegos la donacon, kaj ili forflugos, tute kiel la kato, kiu iras manĝi malproksime de vi la peceton, kiam vi donis al ĝi, lerninte malkonfidi al la homo.

Sur vojo, post ĉirkaŭkrado de vasta ĝardeno, en kies fundo brilis la blankeco de bela kastelo frapata de la suno, troviĝis bela kaj freŝa infano, portanta tiujn vestojn de kamparo tiel plenajn de koketeco.

La lukso, la senzorgeco kaj la kutima vidado de la riĉeco faras tiujn infanojn tiel belaj, ke oni kredus ilin faritaj el malsama pasto, ol la infanoj de mezstato aŭ de malriĉeco.

Je lia flanko kuŝis sur la herbo belega ludilo, freŝa kiel ĝia mastro, lakita, orumita, purpure vestita kaj kovrita per plumoj kaj juveloj el vitro. Sed la infano ne rigardis sian preferitan ludilon, — kaj jen kion li rigardis:—

Je la alia flanko de la krado, sur la vojo, inter la kardoj kaj la urtikoj, estis alia infano, malpura, malfortika, unu el tiuj “marmotoj” kies belecon eltrovus okulo senantaŭjuĝa, se, kiel la okulo de lertulo divenas idealan pentraĵon sub la lako de kaleŝfaristo, oni forlavis de la infano la supraĵaĉon de la mizeron.

Tra tiu simbola barilo fortenuanta du mondojn, la grandan vojon kaj la kastelon, la malriĉa infano montris al la riĉa sian propran ludilon, kiun tiu lasta ekzamenis aŭde kiel objekton maloftan kaj nekonatan. Nu, tiu ludilo, kiu la eta malpurulo incitaĉis, malkvietigis kaj skuadis en krada skatolo, estis vivanta rato! La gepatroj, pro ŝparemo sendube, ĉerpis la ludilon el la vivo mem.

Kaj la du infanoj alridis fratemu unu la alian, kun dentoj egale blankaj.

A New Text-book specially prepared for Evening Continuation Classes by an experienced teacher—Miss M. L. Jones, of Liverpool—will appear in SEPTEMBER. The book will be in the form of 24 chapters, each chapter containing sufficient diversified matter for each week's lesson. We foresee a very useful book.

Marista Terminaro.

Sinjoro Rollet de l'Isle, la kompilinto de la ĵus eldonita "Provo de Marista Terminaro," sendis al ni interesan leteron kaj kritikon pri la traduko "Malsupreniro en la Turnakvon," kiu aperis antaŭ nelonga tempo en THE BRITISH ESPERANTIST.

La kritikon ni presigas detale, sed la leteron, pro malvasteco de disponebla loko, ni devas resumi. Ĝi celas precipe la enkondukadon de novaj vortoj per la ĵurnaloj. Nia samideano komencas, citante la vortojn de D-ro Zamenhof en la Fundamento:—

"Riĉigadi la lingvon per novaj vortoj, oni povas jam nun (1°) per konsiliĝado kun tiuj personoj, kiuj estas rigardataj kiel la plej aŭtoritataj en nia lingvo, (2°) zorgante pri tio, ke ĉiuj uzu tiujn vortojn en la sama formo."

La unua kondiĉo, li diras, ne estas ĉiam facile efektivebla; la dua kondiĉo povas kaj ĉiam devus esti plenumata.

En ĵurnalo, por plenumi tiun duan kondiĉon, oni devus trudi — pro ĝenerala intereso — uzon de metodo, kiun ĝis nun oni tro malofte uzas: Kiam aŭtoro uzos en presita teksto novan vorton nenie antaŭe de li viditan, li presigos tiun vorton *itale*, kaj montros, en mallonga noto je la suba parto de la paĝo, la tradukojn de tiu vorto en almenaŭ tri el la kvin naciaj lingvoj de la Fundamento, kaj, se eble, malgrandan klarigon pri la ĝusta signifo de tiu vorto. Se la aŭtoro ne konas tiujn tradukojn, tiuokaze li ne povas prave elpensi novan vorton; ĉar kiu povas determini la vere internacian formon de vorto, se li ne scias almenaŭ kelke da naciaj formoj?

Tiun metodon oni devus ankaŭ uzi por la vortaroj, ĉar enkonduki novan vorton, sciigante nur ĝian tradukon en unu nacia lingvo, estas multe pli danĝera en vortaro, kie vorto staras tute sola kaj sendependa,

ol en ĵurnalo, kie estas kunteksto iom klariganta ĝian signifon.

Plue, bone estus, ke ia kritiko de la ĵurnalaj artikoloj estu farita de Esperantisto nesamnacia de la aŭtoro. Tiu kritiko estus farita ne pri la observado de la reguloj de la lingvo — kio povas esti efektivegata nur de tre lerta Esperantisto — sed nur pri la facila internacia komprenebleco. Okazas ofte, ke iu Esperantisto enkondukas senatente idiotismojn aŭ formojn devenantajn de la spirito de sia propra lingvo; montri tiujn difektaĵojn, utilis multe al la konservado de la internacieco de Esperanto. Ĉiu ĵurnalo povus en unu paĝo publikigi la kritikojn, kiujn ĝi ricevas, kaj la ebla diskutado kun la aŭtoroj estus tre interesa. (Se nur estus spaco! — RED.)

Por doni al vi ekzemplon — diris nia korespondanto — mi sendas al vi tian kritikon de artikolo publikigita en la lastaj numeroj de via ĵurnalo, kaj kiu estas des pli interesa por mi, ke ĝi enhavas kelkajn maristajn esprimojn. Mi certe ne ofendas la aŭtoron, dirante, ke ĝenerale li malbone tradukis tiujn esprimojn pro lia nelerteco pri la maristaj aferoj. Aliparte mi nur komprenis tiujn esprimojn, dank' al la franca traduko de la angla teksto, kiu estas farita de la fama verkisto Charles Baudelaire, kaj en kiu troviĝas ĝustaj maristaj esprimoj.

Ni esprimas nian koran dankon al S-ro Rollet de l'Isle pro liaj kritikoj, kun la plejmulto de kiuj ni konsentas; sed ni devas rimarkigi, ke la artikolo kritikita tute ne ceis — eĉ en la angla lingvo — maristan legantaron, sed nur la ĝeneralan publikon, kaj ni kredas, ke la *neteĥnika* traduko ne estas malpli interesa, de literatura vidpunkto, ol *teĥnika* traduko. Niajn respondojn ni postmetis inter kvadrataj kranipoj. — (RED.)

En la Numero de Februaro:—

pg. 27, kol. 1, lin. 46: grado de *larĝo*. — Mi proponas *latitudo*. A. latitude, F. latitude, G. Breite, Sp. latitud, It. latitudine.

kol. 1, lasta linio: *nubia*. — Kion signifas tiu vorto? [Nubio = lando en Afriko.]

kol. 2, lin. 23: *naĝis je ankro kun veloj falditaj*. — Nekomprenbla. En la traduko de Ch. Baudelaire en franca lingvo, mi legis tiun frazon (mi tradukas ĝin esperante) ... *Ke brigo, tute en la spaca maro, kapeis, kun du refoj en siaj veloj, ... Kapei*: A. to try, F. capéyer, G. beiliegen, Sp. Capear. [Sed *kapei* estas netrans., dum la angla *to try, to lay to* estas transitiva.] *Refo*: A. reef, F. ris, G. Reef, Sp. Rizo. [Jam en la Vortaro de Motteau.]

pg. 28, kol. 1, lin. 12: *ricevis al si*. — Laŭ la franca traduko oni devus diri: *alprenis*...

kol. 1, antaŭlasta linio: *Ce la kresko de la tajdo*. — Tio signifas la *fluso*: A. flood (tide), F. flux, G. Flut, Sp. flujo.

kol. 2, lin. 1: *refluado*. — Malo de la fluso: do *malfluso*.

kol. 2, lin. 12: *al* kaj *forfluoj* de la tajdo. — Vidu ĉi supre.

kol. 2, lin. 18: *jaĥtoj*. — Mi proponas *jakto*. [Jahto jam akceptita en Esp.-Germ. vortaro.]

kol. 2, lin. 32: *kirladas*. — Kion signifas tiu vorto? [Kirli = *to whirl*, F. *tourbillonner*, G. *quirlen*. K = ang. *wh*, vidu *kies*, *whose*; *kiu*, *who*, k.t.p.]

kol. 2, lin. 46: *elpruvo*. — Kial la afikso *el*? [Por montri la plenfarecon = la finitecon de la ago.]

Numero de Marto:—

pg. 41, kol. 1, lin. 36: *malantaŭ*. — Ŝajnas al ni ke

oni devus diri: *ĝis la malantaŭa parto de tiu ĉi roko*.

kol. 1, lin. 41: *skuneto*. — Mi proponas: *brigo*. A. brig, F. brick, G. Brigg, It. brig, Sp. bergantin. [Kial? Le vorto *skuno* ja ekzistas, vidu G.-E. vortaro.]

pg. 44, kol. 2, lin. 16: *flankvento*. — En la franca traduko mi legas: *largue*; tiu vento ne venas de la flanko de la ŝipo, sed kontraŭe de malantaŭe, kaj mi proponas: *large*. A. large, F. largue, G. Raum, Sp. largo, It. largo. [Ŝajnas, ke la franca tradukinto eraris ĉi tie, ĉar la angla esprimo estas *steady side wind* = datura flank-vento.]

kol. 2, lin. 20: *je ankro*. — Mi dirus: *ankritaj*.

kol. 2, lin. 28: *implikiĝis*. — Nekomprenbla; eble oni devus diri: *tordiĝis* aŭ *difektiĝis*. [Ĉe Zamenhof (Pred. IX.) ni trovas "kiel birdoj implikiĝintaj en kaptilon." Ĉu la ankro ne implikiĝis kun sia ĉeno?]

kol. 2, lin. 36: *prosperis al ni*. — Mi opinias, ke estus pli bone diri: ni *sukcesis* transpasi. [Ne; la angla esprimo estas: *we made shift to*.]

kol. 2, lin. 49: Kiam ĉio estas dirita. — France mi legas "tout bien considéré," kion oni tradukus: *ĉio estante ekzamenita*. [Ne; la angla esprimo estas: *after all is said and done*.]

pg. 45, kol. 1, lin. 9: *ekforfluoj*. — Laŭ la franca teksto oni devus diri: *je la momento de la kvietaj fluoj*.

kol. 1, lin. 11: *dekstra flanko*. — La vorto *dekstra* ne taŭgas por la maristoj, ĉar ĝi ne sufiĉe estas malsama je *maldekstra*. Ni elektis la vortojn: *ruĝa* por maldekstra, kaj *verda* por dekstra; kaj tiuj esprimoj estas internaciaj, ĉar la lumoj,

kiujn vidigas la ŝipoj, nokte, estas tiel kolorigitaj. [Ni konsentas; sed ĉu "verda" estas komprenebla por la ordinara leganto?]

kol. 1, lin. 16: *ni estas frapitaj de vento.* — Laŭ la franca teksto, oni devas diri: *niaj veloj estas kontraŭe sveligitaj per eksango de vento...*

kol. 1, lin. 21: *ni transdirektis la ŝipeton laŭvente.* — La marista esprimo estas pli mallonga: *ni lofis.* A. to luff, F. loffer, G. anluven, Sp. orzar, It. orzare.

kol. 1, lin. 39: *faligis.* — Mi proponas *malhisis.* A. to hoist, F. hisser, G. hissen, Sp. izar, It. issare.

pg. 49, kol. 2, lin. 35: *(naŭ)dekoble naŭdek-kanona freĝito.* — La franca teksto estus tradukata: *ŝipo kun netaksebla nombro da kanonoj.* [Ne; la angla esprimo estas, *had we been 10 times a 90-gun ship.*]

Numero de Aprilo:—

pg. 63, kol. 2, lin. 44: *alnaĝintaĵoj.* Kial la prefikso *al*? [Prave, *al* ne estas necesa.]

pg. 64, kol. 1, lin. 30: *velstango.* — Mi proponas: *jardo.* A. yard, F. vergue, G. raa, Sp. verga, It. ree. [Jes, sed kiel traduki la anglan mezuron *yard* = 36 coloj? Nek ulno, nek metro taŭgas.]

Aŭtokromio.

Nova Metodo por Riveli la Aŭtokromiajn Platojn.

Verkita de CH. VERAX.

La firmo Lumière, el Lyon, ĵus publikigis novan metodon por riveli* la platojn, kiujn ili nomis "Aŭtokromaj," kaj per kiuj oni ricevas tiel admirindajn kolorfotografiaĵojn.

Ĝis nun, lajn malfacilaĵojn renkontis la fotografanto, kiu provis tiujn platojn. La ĉefaj estis: (1°) Operacio en tuta mallumo, rekomendita de la fabrikistoj Lumière mem, pro la tre granda impresigemo de tiuj platoj antaŭ eĉ la ruĝa lumo, kaj kiu lasis la operacianton en tuta nescio pri la maniero, laŭ kiu la bildo riveligis. Necese estis riveli dum difinita tempo, kaj tio sukcesis nur kiam la impresio estis nepre taŭga. (2°) Uzo de rivelbano kies konsisto estis neŝanĝebla, kaj per kiu oni sukcesis nur kiam la impresio de la plato nepre respondis al ĝia konsisto.

Tial, la takso de la impresotempo fariĝis tre malfacila, multe pli ol en la kutima nigrofotografado, en kiu tamen tiel multaj fotografantoj eraras.

Al la suprediritaj malfacilaĵoj, oni povas aldoni akcidenton, kiu ofte okazas en varma sezono: la gelateno kaj la subtavolo forlasas sian vitran subportilon, kaj aperas larĝaj verdaj makuloj, kiuj difektas la bildon.

Per la nova metodo konsilita de S-roj Lumière, ĉiuj fotografantoj, kiuj kutime ricevas bonajn fotografiaĵojn per la ordinaraĵoj procedoj kaj kiuj jam manipulis ortokromatajn platojn impresblajn de la ruĝa lumo, ankaŭ ricevos rapide bonajn rezultatojn per la Aŭtokromaj platoj, kaj plezure uzos tiujn ĉi, kiuj liveras kolorajn bildojn tiel agrablajn kaj tiel belegajn.

La konsisto de la unua rivelbano estas nun farota jene:—

A.—Solvajo pirogajla.

Akvo	...	100 cm ³
Likva natria bisulfato	...	2 gutoj
Pirogajla acido	...	3 "
Kalia bromido	...	3 "

* Riveli = to develop (phot.).

B.—Solvajo amoniaka.

Akvo	...	300 cm ³
Anhidra natria sulfato	...	10 gutoj
Amoniako, 22° B.	...	15 cm ³

Por prepari la rivelbanon, verŝu en la kuveton ĉe la momento de l' uzo:—

Solvajo A	...	10 cm ³
Akvo	...	100 "
Solvajo B	...	10 "

Miksu per balancado.

Aparte, verŝu en gradigitan glaseton 45 cm³ da solvajo B, por tuta aŭ parta aldono en la rivelbanon dum la rivelado, se necese.

La lanterno devas esti provizita per tre malhela ruĝa vitro, aŭ pli bone per folioj de speciala papero, kiun la firmo Lumière nomis "Virida." Maskinte la lumon de la lanterno per maldiafana kartonfolio, oni metas la rivelotan platon en la rivelbanon. De tia tempo oni komputas la sekundojn pense aŭ per alia ajn maniero. Post 20 sekundoj, oni levas la kartonon, kaj oni rapide rigardas ĉu la bildo aperas sur la plato.

Laŭ la nombro da sekundoj, pasintaj de la enmeto en la rivelbanon ĝis la apero de la unuaj linioj de la bildo, oni aldonas kelkajn kubajn centimetrojn de la solvajo B, kiel montras tiu ĉi tabelo:—

Apero post:	Oni aldonas:	La tuta rivelado daŭros:
22 al 24 sek.	nenion	2'
25 " 27 "	2 cm ³	2' 15"
28 " 30 "	8 "	2' 30"
31 " 35 "	15 "	2' 30"
36 " 41 "	20 "	2' 30"
42 " 48 "	25 "	2' 30"
49 " 55 "	30 "	2' 45"
56 " 64 "	35 "	3'
65 " 75 "	40 "	4'
pli ol 75 "	45 "	ne devas superi 5'

Nur ĉe la momento, kiam la ĉefaj linioj de la bildo aperas, oni aldonas la difinitan kvanton da solvajo B.

Kiam la tempo de la rivelado estos pasinta, oni povos rigardi antaŭ la ruĝa lumo, ĉu la bildo sufiĉe riveligis. Tion oni scios kiam en la plej blankaj partoj (ombroj) de la bildo aperos kelkaj detaloj. Tiuj ĉi povas esti tre malprecizaj. Ili ne malaperos dum la sekvantaj operacioj; kontraŭe, ili fariĝos pli videblaj.

La blankaj partoj ne devas griziĝi; ĉar pli poste la bildo estus tro maldensa.

Poste, oni lavas kaj enmetas la platon en la acidan solvajo de kalia permanganato, kaj la sekvantajn operaciojn oni daŭrigas kiel kutime.

Rigardante la platon antaŭ la ruĝa lumo nur post trempado en la rivelbano, kaj iom mallonge kaj malofte, oni ne vualos la bildon. Kiam oni ne bezonas rigardi la bildon, oni devas kovri la kuveton per la kartona folio. Post la detruo de la negativa bildo per la permanganata bano, estas necese, se oni volas malhelpi eblan malgluiĝon de la tavolo for de la vitro, trempi la platon, post lavado, en solvajo de kroma aluno (alumina kaj kroma duobla sulfato), 5%, dum kelkaj minutoj.

Post la dua rivelado, estas ankaŭ rekomendinde lavi kelkajn minutojn kaj sekigi la platon, antaŭ ol daŭrigi la operaciojn por plidensigo de la bildo.

Kaj ankaŭ, se la banoj estas nesufiĉe malvarmaj, estus necese malvarmigi ilin per glacio.

Enigma.

Demando: Kiamaniere la rano estis malprava, eksaltante malsupren la teruran krutaĵon?

Solvo: Ĉe la fundo, li dispeciĝis kaj tiamaniere faris eraron.

J. A. G.

Alilanda Opiniaro.

Bulgarujo.—El *Lumo*. Pri *La Konfeso de Beaufront-Ido*, en *L'Espérantiste*: "Ĉu li pensas, ke per tiu konfeso li senkulpigus sin? Ni dubas. Sian maskon li nun ne malkovras, ĝi estas jam de longe disŝirita de honestaj defendantoj de nia afero..." Ĉe tiu punkto nia samideano en sia indignego sin esprimas per vortoj iom fortaj. Li finas jene: "Ni nur miras, kial ankoraŭ la francaj esperantistoj permesas al li utiligi la paĝojn de ilia organo. Oni bezonas montri al li la pordon. [Vidu sube: Francujo.] Pluan laboron en nia esperantista domo li ne havas."—H. HARALAMBEV.

Franujo.—Dum la lasta tempo oni balotis pri la renovigo de la Komitato de la Societo Franca por la Propagando de Esperanto. Tiu ĉi balotado havis apartan intereson pro la fortaj penoj de areto da malkontentaj reformemuloj elektigi siajn ĉefojn en la Komitaton. Feliĉe, iliaj penoj montriĝis tute vanaj. El 1,200 voĉdonintoj, rajtante po tri voĉoj, 1,100 voĉdonis por S-roj Cart, Evrot, Broca, Tarbouriech; 800 por S-roj Noel, Saquet, Muffang; sed por la tri reformistoj, S-roj Michaux, Bel, Jamin, voĉdonis nur 400, kaj el tiuj 400, almenaŭ 300 samtempe voĉdonis por S-ro Cart kaj Jamin, du sinjoroj, kies opinioj pri reformoj ŝajne estas tute kontraŭaj!

El *Lingvo Internacia*.—Oni scias, ke la Delegacia Komitato elektis "Konstantan Komision," speciale por reformi Esperanton aŭ, pli ĝuste, por ĝin "konstante" reformadi, ĉar la Komisiono ne nur Esperanton reformas, sed poste la reformojn mem kaj poste ankaŭ la reformojn de la reformoj. Ekzemple, en la lastaj monatoj, la vorto *sinjoro* sinsekve fariĝis *siro*, poste *sioro* kaj lastatempe *sinioro*, tiel ĵaluzigante per senĉesaj ŝanĝiĝoj la kompatindajn *madamo* kaj *damzelo*, kiuj per unu fojo atingis la faman "netransireblan limon" de bonegeco, kaj devas kontentigi nur per tio, ke ili anstataŭis *sinjorino* kaj *fraŭlino*; *laŭ* fariĝis *slon* kaj poste *segun*; "aŭtoritata kongreso" estis en Oktobro *autorizita* kaj poste *autoritataza*; *ruĝigi* fariĝis *rubrijar*, sed poste montriĝis, ke *redijar* pli proksimiĝas al la "netransirebla limo" de bonegeco; *vi* fariĝis *vo* kaj poste *vu*; la sufikso *er* unue malaperis kaj poste reaperis kun nova signifo de *nemetiisto*; *tiu* fariĝis *istū*, *estu*, *ostu* kaj poste *ilta*, *elta*, *olta*, sendube multe pli internaciaj; *tiu* ĉi fariĝis *icu*, *ecu*, *ocu* kaj poste *ilca*, *elca*, *olca*, sendube por montri, ke "la problemo de lingvo internacia estas scienca problemo, kiu povas ricevi nur unu difinitan solvon, preter kiu nenio estas trovebla, kaj vante estas supozi pri serio da estontaj reformoj"; la eleganta pronomaro *mei*, *tui*, *voi*, *ili*, *eli*, *oli*, *nui*, *vui*, *lii*, *illii*, *ellii*, *ollii*, *sui* ŝanĝiĝis en *mei*, *tui*, *vui*, *si*, *ilsi*, *elsi*, *olsi*, *nii*, *vii*, *lii*, *ilii*, *elii*, *olii*, *sui*, sendube pro la sama motivo de "nur unu difinita solvo" kaj por montri, kiom alte la belsoneco de Adjuvido superas tiun de Esperanto; *nun* fariĝis *nunk* kaj denove *nun*; *nu* fariĝis *na* kaj denove *nu*; *jes* fariĝis *si* kaj poste *yes*, sendube ĉar la tro fervoraj komitanoj, en sia tro granda fervoreco, transsaltis, nerimarkinte, la netransireblan limon de bonegeco kaj devis returne reveni, k.t.p., k.t.p.

Por tiu Penelopa laborado la Konstanta Komisiono, starigita de la Delegacia Komitato, konsistis el S-roj Ostwald, Baudoin de Courtenay, Jespersen, Couturat, Leau kaj de Beaufront. Sed la reformado de Esperanto estas sendube tre malfacila laboro, ĉar P-ro Ostwald jam en Januaro ekŝiĝis el la prezidanteco de la Komisiono "pro laceco" kaj—li diris—pro longa vojaĝo.

S-ro Baudoin de Courtenay siaflanke deklaris, ke "la Delegacio finis sian rolon, kaj nun *sole la Esperantistoj* estas kapablaj scii, kiamaniere oni devas plibonigi la lingvon, *kiun ili uzas*. Al la Konstanta Komisiono, kies

membro li estas, li rifuzis kompetentecon en la reformado de Esperanto kaj ĝin nomis "senrajta."—P. CORRET.

El *L'Etoile Espérantiste*.—En lingvo, nur vortaro ŝanĝiĝas. Ĝi pliriĉiĝas per vortoj novaj kiuj tradukas ideojn, elpensaĵojn novajn. La vortoj havas propran vivon. Ili naskiĝas, pereas, reviviĝas aŭ pli ĝuste ili dormas kaj ree vekiĝas iafaje, ĉar la libroj presitaj savas lin el la morto. Sed la gramatiko de ia lingvo ne multe ŝanĝiĝos kaj la morfologio ĉiam restos sama. La formoj de la pronomoj, verboj, prepozicioj, k.t.p., la reguloj ĝeneralaj de la sintakso ne ŝanĝiĝas, tiamaniere ke la lingvo de Racine, Molière, Bossuet estas hodiaŭ moderna kaj komprenata de ĉiuj. Oni ne kontraŭmetu al ni la malrapidan formigadon de la lingvo franca, la longan periodon de prilaborado el kiu eliris la formoj definitivaj. Okazis grava fakto, kiun oni devas ĉiam havi antaŭ la okuloj, de l' tempo kiam la presarto multigis la librojn, la ĵurnalojn, de l' tempo kiam la instruco ĝenerala disvastiĝis tiamaniere ke ĉiuj homoj hodiaŭ povas legi kaj skribi, la lingvo fiksiĝis, preskaŭ neŝanĝebla, ĝi akiris gradon de stareco gramatika definitiva, tiel ke ĉiuj penadoj de plej kleraj scienculoj francaj, kvankam ili estas tute pravaj, ne sukcesis kaj eble neniam sukcesos korekti iomete l' ortografion. Oni ripetis al ili kaj prave: Estas tro malfrue. Nun triumfas la tradicio. La utilo tre malgranda, kiun alportus kelkaj korektoj plej konformaj al la logiko, ne sufiĉus por pravigi la renversegon de kutimoj enradikiĝintaj. La opinio ĝenerala kontraŭstaras, ne permesas. Kaj tamen la afero estas nur pri kelkaj literoj forĵetindaj! Per kia ribelo, per kia nevenkebla protesto estus akceptita la propono modifi la regulojn, la formojn mem de la gramatiko!—AJNO.

El *Paris Esperanto*.—

En la numero Maja de sia gazeto, S-ro de Beaufront fine konfesas, kion ni jam suspektis de longe, nome, ke li estas *Ido*.

Por ni francaj Esperantistoj la jenaj demandoj estas nun gravaj:

1-e Ĉu iam S-ro de Beaufront konigis al D-ro Zamenhof, konfidence aŭ ne, ke li opinias, ke reformoj estas necesaj en Esperanto?

2-e Kiam D-ro Zamenhof proponis al S-ro de Beaufront, ke li estu la oficiala advokato de Esperanto antaŭ la Delegacio, kaj ke li defendu nian *senŝanĝan* lingvon, ĉu, akceptante tiun gravan rolon, S-ro de Beaufront sciigis al D-ro Zamenhof, ke li samtempe *lasos prezenti* novan lingvon, kies aŭtoro li estas?

Por ricevi certan respondon al tiuj demandoj, mi skribis al nia Majstro. Jen lia respondo:

Varsovio, la 27-an de Junio, 1908.

Kara sinjoro!

Al via demando, ĉu mi ion sciis pri la intencoj de S-ro de Beaufront, mi devas respondi al vi jenon:—

En la daŭro de nia tuta longa konateco S-ro de Beaufront neniam ne sole ion skribis al mi, sed eĉ neniam faris al mi ian eĉ plej malgrandan aludon pri tio, ke li dezirus vidi en Esperanto ian ŝanĝon. Kiam mi en plena konfido elektis lin kiel advokaton, kiu devus defendi antaŭ la Delegacio (kies veran esencon mi ankoraŭ ne konis) la ĝisnunan Esperanton kaj klarigi la kaŭzojn, pro kiuj ni ĉian reformadon trovas danĝeriga, li volonte tion akceptis kaj eĉ per unu vorteto ne lasis min supozi, kiajn intencojn li havas.

Via,

L. L. ZAMENHOF.

Komentario ia ŝajnas al mi vere ne necesi.

CARLO BOURLET.

Hispanujo.—El *La Suno Hispana*, No. 54:—

"La defendantoj de la lingvo de *Ido* kaj de la Delegacia decido diris, eĉ ripetis, ke la esperantistaj gazetoj, kiuj ne vaste pritraktis tiun aferon aŭ tute

silentis pri ili, agis kiel la struto antaŭ minacanta danĝero. La komparo estus malĝusta, se eĉ ni estus strutoj, ĉar antaŭ ni staras nenia danĝero. Cetere, ĉar hodiaŭ diversaj kaŭzoj devigas nin paroli pri tio, klare kaj vaste ni diros nian opinion.

“*La Suno Hispana* naskiĝis por propagandi la zamenhofan lingvon en la hispane-parolantaj landoj. Esperanto, do, naskis nian modestan gazeton, kiu neniam celis *elekti, krei, nek kritiki* lingvon internacian, kaj neniu povas trudi al ĝi la pritraktotajn temojn. Dum ĝia vivo, publikiĝis kelkaj lingvoj nomantaj sin internaciaj, kiuj nek ĝojigis nek tremigis nin; ni simple silentis aŭ nur publikigis kelklinian noteton. Pli ankoraŭ; antaŭ unu jaro, apud nia redakcio, en la Grupo Valencia, okazis ridiga skismo. La esperantisto fariĝis varma defendanto de Panroman. S-ro Molenaar povis pensi pri granda aro da panromanistoj, kaj la elmontra fenestro de valencia librovendejo pleniĝis de panromanaj gramatikoj. Ni donis al tia afero nenan gravecon, kaj laŭ la araba proverbo *ni sidiĝis ĉe la pordo de nia budo por vidi la kadavron de nia malamiko pasantan*. Kaj tiel estis; la skismo ne sukcesis kaj sen nenia peno ni daŭrigis la esperantan propagandon. La unika ribelinto revenis en la esperantistaron.

“Tiel ni agis ĝis nun pri la novaj projektoj de Ido, Antido, Delegacio kaj ceteraj. Kial ni estas devigataj paroli pri ili, se ni nur estas fervoraj partianoj de Esperanto, de la vera Esperanto, de tiu, kiun D-ro Zamenhof klarigas en sia Fundamento?

“La Delegacia Komitato sonĝis; ĝi sonĝis, ke ĉiuj esperantistoj, ke ĉiuj gazetoj esperantistaj fervore akceptos ĝian lingvo-miksaĵon; sed kiel diris hispana dramaŭtoro *la sonĝoj estas sonĝoj*. Sendube estus tre agrable elpensi lingvon kaj tuj de ĝia naskiĝo kalkuli milojn da partianoj kaj dekojn da gazetoj; sed ĉu oni atingas la gloron tiel facile? Ne, kaj tiun respondon povas legi la Delegacia Komitato en gazetoj kaj leteroj esperantistaj. Cetere la Delegacia Komitato reprezentis centojn da diversnaciaj societoj kaj akademioj; ni esperas ke ĝia decido, pli bone *ĝia elpenso*, estos tuj akceptita de tiuj societoj kaj akademioj, kiuj nun jam devus uzi la proponitan solvon; ĝis nun tio ne okazis; nenia societo aŭ akademio decidis interlatiĝi kun la aliaj per tia elpenso, kaj ni vidas ke la Delegacia Komitato forgesas akceptigi sian decidon al siaj elektintoj kaj sin dediĉas al tute alia afero; tio estas, semi malpacon en la esperantistaro. Dio mia! kian malbonaĵon ni faris al tiuj respektindaj komitatanoj, por ke ili sin venĝu tiamaniere!

“En Hispanujo ĉiuj partianoj de lingvo internacia, almenaŭ ĉiuj konantaj la ekziston de Esperanto, estas esperantistoj. For de ni estas nur skeptikuloj kaj malamikoj, kaj kion *ili* dirus, se ni — supoze — akceptus ŝanĝojn en nia lingvo? Ni perdus ilin por ĉiam, ĉar ni metus en iliajn manojn fortan kontraŭan argumenton. ‘Kiel bone ni agis ne ellernante Esperanton; nun nia laboro estus tute perdita. Kiu certigas al ni — ili daŭrigus — ke al tiu nova lingvo ne okazos la samo, kiel al primitiva Esperanto? Hieraŭ Delegacio de kelkaj societoj kaj akademioj sciencaj trudis diversajn ŝanĝojn laŭ personaj preferoj de la komitatanoj. Eble morgaŭ Delegacio de Komercaj Ĉambroj trudos aliajn (pli-malpli logikajn laŭ plaĉo de novaj komitatanoj). Kiam ni diris ke ni lernos Esperanton kiam ĉiuj ĝin scios, vi mokis nin, sed nun vi pravigas nian diron, ĉar kiam ĉiuj scios Esperanton, tiam ni estos certaj, ke ĝi ne ŝanĝiĝos.’ Kion ni respondus al tio?

“S-ro de Beaufront vizitis du hispanajn urbojn, al kiuj li estis invitita antaŭ ol li sin montris publike reformemulo. En *San Sebastián* kaj *Tolosa* li estis kore akceptita de niaj tieaj fervoraj samideanoj, li parolis, li toastis, sed li konvinkiĝis ke la vorto *reformo* estas malpermesata en la Hispanaj Grupoj.

“*Lasta horo*: Kiam oni kompostas tiun ĉi numeron ni ricevas la majan numeron de *L'Esperantiste*. En ĝi S-ro

de Beaufront forlasas la pseŭdonimon kaj deklaras, ke Ido estas li mem. Ni bedatras el nia tuta koro, ke persono, kiu elvekis ĉe la hispanoj tiel vivajn simpatiojn, ĵus finis tiel malbone sian esperantistan vivadon.

“Nun ni esperas, ke S-ro de Beaufront, foririnte el la esperantistaro, lasos en plena paco siajn antaŭajn kunlaborantojn. En la mondo estas multaj neesperantistoj, inter kiuj li povos propagandi sian lingvon.” — R. DUYOS.

Japanujo. — El *Japana Esperantisto*, No. 4, 1908: — “Esperantisto estas la persono, kiu uzas nian Esperanton, sed ne alian. Se oni aprobas alian Esperanton, pli vere ne Esperantan, ilin ni ne nomus plu Esperantisto...”

“Kian ajn rezulton la Delegacio prezentos, aŭ kia ajn nova lingvo sub la nomo de reformita naskiĝos, Esperanto restos Esperanto, kaj Esperantisto ĉiam Esperantisto. Se Esperanto pereus — kvankam tute neeble — tiam ankaŭ perdiĝus Esperantisto, ĉar ne povas ekzisti eĉ unu Esperantisto, kiu ne uzas Esperanton...”

“Ni aliĝis al la Deklaracio de l' gazetistoj, ĉar ni estas Esperantistoj, kiuj uzas Esperanton de D-ro Zamenhof kaj fidele obeas al la Fundamento. La kaŭzo estas tre klara kaj simpla. Ĉu la Deklaracio estas la minaco de bojkoto, ĉu ĝi havas la ŝajnon de ‘trust’ de aferistoj, kiel opinias la *Belga Sonorilo*, tio ne koncernas al la motivo de nia aliĝo. Se ni estus eldonistoj, kaj ricevus eĉ la plej malgrandan profiton per Esperanto (ni uzas tie ĉi la frazon de la sama ĵurnalo) tiam ni estus minacataj de ia bojkoto, kaj opinius necese, ke ni partoprenu al tiu aŭ alia ‘trust’. Sed la fakto sufiĉe montras: se ni volus ricevi ian materialan profiton per la ‘trust’ de l' gazetistoj, ni jam en la komenco estus ĉesintaj nian aferon, ĉar ni malgajnis kaj ĉiam malgajnadas sufiĉe grandan sumon da tempo kaj mono por nia propaganda afero.”

Polujo. — En *Pola Esperantisto*, en artikolo titolita “El la Historio de Reformoj,” S-ro A. DE GRABOWSKI skribas: — “La Esperantistoj de la unua horo, kiel ankaŭ tiuj novaj samideanoj, kiuj studis iom la dudek-jaran historion de Esperanto, scias, kiel malfacila estis la komenca propaganda laboro por nia afero... Tia sensukcesa batalado malpaciencigis kelkajn el la plej fervoraj propagandistoj kaj ili komencis kulpigi Esperanton mem kaj konvinki sin, ke la mondo ne volas alpreni Esperanton, ĉar ĝi ne estas ankoraŭ perfekta kaj ke oni devas ĝin antaŭ ĉio pliperfektigi. Sed kiamaniere? La genienco de la tuta konstruo estis evidenta kaj neatakebla, sed oni trovis, ke kelkaj detaloj malplaĉas al tiu aŭ alia; oni do opiniis, ke oni devas ŝanĝi tiujn detalojn, ĉar ili malhelpas la rapidan disvastigon de la lingvo internacia. La reformistoj komencis do pripensi la plej diversajn reformajn projektojn, ĉiu laŭ sia plaĉo. Ĉiu reformisto havis propran pretan reforman projekton kaj por ĝi unu adepton, t.e. sin mem; la aliaj volis ĉiu ion alian. Mi mem, fariĝinte ano de reformoj, studis la komparan lingvoscienton romanon el verkoj de Diez, Körtling kaj aliaj, kaj intencis transformi Esperanton en lingvon iom pli naturan, romane homogenan kaj, por la instruitaj lingvistoj senpere kompreneblan. Ĉu la lingvo ricevis la deziritajn kvalitojn mi ne povas juĝi, sed mi ne perdis por unu momento la konscion, ke ĝi fariĝis multe pli malfacile ellernebla por homoj lingviste ne instruitaj. Vidante, ke ĉiuj eblaj reformoj neniun kontentigas, mi forlasis la propagandon ĝis la tempo, kiam la bonega granda verko “Historio de Lingvo Universal,” de Prof. Couturat kaj Leau min fine konvinkis, ke malgraŭ ĉiuj kontraŭdiroj Esperanto prezentas la solan veran solvon de lingvo internacia. Baldaŭ poste montriĝis, ke Esperanto tia, kia ĝi estis, ricevinte la subtenon de la franca sciencularo, rapide venkis la antaŭjuĝojn, kaj gajnis centmilojn da ĉiunaciaj adeptoj,

kiuj sen iaj malhelpoj ĝin uzas por buŝa kaj skriba interkompreniĝo.

"Esperanto fariĝis sekve lingvo viva, kiu povas disvolviĝi nur tiel, kiel la ceteraj lingvoj vivantaj, kaj samtempe ĉiu diskutado pri sistemaj ŝanĝoj fariĝis tiel same sencela kaj sensenca, kiel estas propono enkonduki sistemajn ŝanĝojn en lingvon anglan, francan aŭ polan."

To the Editor of THE BRITISH ESPERANTIST.

SIR,—Emulating the example of the reformers of Esperanto, the Delegation for the Adoption of Reformed English is about to issue its official report at Tooley-street, in the town of Holancorner, New Zealand.

The Delegation desires to express its obligations to the inventors of Ido, whose ideas and suggestions have been extensively utilised.

The improvements decided upon by the Delegation are expected to be adopted throughout the English-speaking world simultaneously with the general adoption of Ido.

The following example will indicate the principal changes ordered by the Delegation:—

PRIMITIVE ENGLISH.

A fiasco awaits us.

It has been decided by us to make those necessary changes in our language which may be expected to render it acceptable to the wishes of reformers, and more conformable to the principles of simplicity.

It will be evident to all lovers of change that *Idaĉo* is as much superior to English as Ido is to Esperanto, but as all those conservatives whom we oppose are certain that our innovation is sheer idiocy, we beg them not to alarm themselves, for if our idea really is idiotic it will not succeed.

Idaĉo.

REFORMED ENGLISH (*Idaĉo*).

A fiasco expects we.

Ol hasez been decided by we to makar thoi necessaryoni changi in we a language which mayez bar expected to rendar ol acceptabla to the wishi di reformeri, ed more conformablona to the principi di simplicityoron.

Ol will bar evidentia to omna loveri di changi that *Idaĉo* isez as multe superiora to English as Ido isez to Esperanto, but as omna thoi konservativi who we opposez are certaina that wea innovationoron is sheera idiocyoron, we begez they note to alarmar they selvi, for if wea idea reale isez idiotica ol willez note succeedar.

Idaĉo.

J. L. FIELD, *New Zealand.*

Miaj "Esperantaj Semajnoj."

Ageme preparanta mian aŭtunan programon mi ĵus memoras, ke estos eble konsilinde ekzameni la situacion laŭ vidpunkto de la pasinta jaro, antaŭ ol komenci novan jaron.

Mi faris raporton pri la unua dudeko da "Semajnoj" en la Januara kajero de nia ĵurnalo; de Januaro ĝis la fino de Majo mi faris alian dekkvaron; kelkses semajnojn mi perdis pro festa tempo kaj la gripo. La lokoj vizititaj estas Sunderland (dufojojn), Carlisle, Bath, Swindon, Halifax, Wrexham, Rhos, Hebden Bridge, Brighouse, Huddersfield, Todmorden, Chester, kaj Newcastle (duan fojon). La aŭdantaro estis entute plimalgranda ol antaŭe, ĉar mi ĉesigis la senpagan eniron. La utilo estas, ke tiuj, kiuj venas por aŭskulti la enkondukan paroladon, estas seriozaj interesuloj; sekve, la proporcio de la lernantoj estas nature pli granda. Mi estas feliĉa konstati, ke la entuziasmo elvokita per tiu propagando estas ĉiam grandega kaj kreskanta. Ĉie la ĵurnaloj montriĝas tre simpatiaj, kaj

multe priparolas la aferon. Grupoj preskaŭ mortintaj revekiĝis kaj novaj starigis en dek lokoj, aliaj plifortiĝis. Mi mem ĝuas la laboron pro la afero, eĉ kiam la kondiĉoj estas iom malkuraĝaj, kiel okazis kelkafoje. Sed la plej kuraĝiga estis mia klopodado en la graflando York. Tion mi klarigas interalie per la fakto, ke mi tie laboradis dum pluaj semajnoj en la sama regiono kaj tiel ricevis pli da rekompenco el la elspezoj financaj kaj energiaj. Tiun sistemon mi de nun sekvas, kaj tiel evitos plej eble la longajn kaj oftajn vojaĝojn. Finance ankaŭ la lasta duonjaro estis pli kontentiga ol la unua, kvankam la "Semajnoj" ankoraŭ ne alportis monan profiton. Sed la rezultato pliboniĝas kaj mi esperas, ke mi baldaŭ reakiros la malgajnojn pasintajn.

Kia domaĝo, ke tiu propagando estas tiom multekosta! Ĉiu "Semajno" kostas meznombro 8 ĝis 10 funtojn, spite ĉiuj ŝparaĵoj, kaj kalkulinte nenion por mia laboro; por bonege organizi la aferon oni bezonas centran komitaton, kiu farus la tutan organizan korespondon kaj klopodon. kaj tiu komitato bezonus monrimedojn, almenaŭ 2-3 cent funtojn ĉiujare. Tiam mi ne perdus tiom da tempo pro antaŭaj arangoj kaj tiom da okazoj por grandega propagando. Fidante je la kuraĝigaj kaj flatemaj vortoj de multaj samideanoj mi faris ĝeneralan alvokon al la brita Esperantistaro por ke ili mone subtenu mian klopodon. La respondoj ne estis tre kuraĝigaj, kaj sen la helpo de miaj amikoj kaj novevarbitoj, kiujn mi fervore petegis, mi ne estus povinta daŭrigi la bataladon ĝis nun.

En la Januara ĵurnalo mi aludis la ricevon de £51 4s. De tiu tempo mi ricevis la sekvantajn sumojn:—

	£	s.	d.		£	s.	d.
J. Blaikie, M.A.	1	1	0	Du sinjorinoj, Bath ..	0	10	0
D-ro R. J. Alexander ..	2	0	0	De la propaganda kaso,			
C. R. S.	10	0	0	per S-ro H. B. Mudie	26	0	0
Kolonelo Gale	2	0	0	De la Edinburga Grupo	2	7	0
F-ino Staveley	1	0	0	De la Bradforda Grupo	0	18	0
F-ino Peckover	10	0	0	C. Bicknell	5	0	0
A. Burkhardt	2	0	0				
Felix Moscheles	1	0	0				
D-ro Harrison	1	1	0				
					64	17	0

Al kiu oni devas aldoni £30 ricevitaj prunte, kaj ĉirkaŭ £100, kiujn mi ankoraŭ ŝuldas. La gesamideanoj vidas do, ke mi ne ankoraŭ riĉiĝis, sed multe male; mi bezonas tre sukcesan jaron por regajni la efektivajn perdojn de la unua jaro. Tial, dankante al la helpintoj, mi daŭrigos esperi al mona helpo de tiuj, kiuj aprobas mian laboron kaj opinias, ke ĝi devus esti daŭrigata. Iam mi kredis, ke la somera laboro en la Insulo de Man helpas egaligi la kontojn en miaj kalkuloj. Sed, ho ve! la skeptikuloj estas ĉiam pravaj. La libertempuloj en Douglas ne amase preferas — kiel ili devus — miajn lecionojn al la Pierrots! Tamen tiuj, kiuj ja venis, diras ke la unuaj estas preferindaj!

Tiuj grupoj aŭ individuoj, kiuj deziras, ke mi vizitu ilian regionon, bonvolu skribi antaŭ la fino de Aŭgusto. Mia adreso estas ĝis tiam: *Westlake's Sea Level Hotel, Douglas.*

Jam mi korespondas pri propaganda monato en la ĉirkaŭaĵo de (1) Leeds, (2) Cardiff kaj Nelson.

A. CHRISTEN.

Ambleside.—Mr. S. R. Marshall is conducting an Esperanto class in connection with the Ambleside Summer Course held annually under the direction of Mr. Jos. Phillips.

Postaj Ĉekoj.

Ni sciigas el la *Daily News*, ke fariĝis interkonsento inter la Svisa Registara Poŝto kaj la Londona oficejo de la Svisa Bankuniĝo, kun la celo, apliki al interrilatoj inter Svisujo kaj Londono la sistemon de poŝtaj ĉekoj jam uzatan en Svisujo. Detalajn sciigojn pri ĉi tiu arango, kiu ekfunkciis la 1an de Junio, oni povas ricevi ĉe la Svisa "Bankverein," 47 *Lothbury, E.C.*

Libraro kaj Gazetaro.

Espero (Aprilo).—"Tutmonda Politiko," de Dr. Otto Henne am Rhyn, esperantigita de V. L—o, estas tre interesa artikolo pri la senĉesaj ŝanĝoj, kiuj konstante okazadas sur nia terglobo. Ĉio fluadas! "Popoloj puŝas sur popolojn kun interna deziro pligrandigi, per ilia malprofito, sian influon kaj potencon." Ni esperu, ke la disvastigo de Esperanto ŝanĝos ĉion ĉi, kaj, ke baldaŭ venos la tempo, kiam la mondo estos kvazaŭ unu unuigita ŝtataro! La aŭtoro montras la ŝanĝojn en la politika vivo dum la XIXa centjaro. La artikolo estas ilustrita per kelkaj lertaj skizoj simbolantaj la nunajn ŝajnajn deziregojn de diversaj nacioj. "Vekiĝu, la Esperantistoj, ĝis ankoraŭ ne estas malfrue!" En tiu ĉi bonega artikolo la verkinto, S-ro Radiŝ, diras, ke la simpla lernado de Esperanto ne sufiĉas por kunigi ĉiujn popolojn en unu fratrian familion, sed, ke ni devas ankaŭ laboradi por la klerigo de la amasoj, altigi la nivelon de ilia intelekta disvolvigo, instrui ilin pensi, kaj tiel pretigi noblan fundamenton, kiŭ kun danko akceptos la grandan ideon de Esperantismo. Tiaj Esperantistoj neniam defalos de nia afero. Aliaj interesaj artikoloj estas "Pri la Virina Rajtegeleco," "Celo de la Vivo," k.t.p.—G. C.

Japana Esperantisto (Aprilo).—En la malferma artikolo, "Nur Unu Esperanto!", la redaktoro skribas, ke ŝajnas tre strange paroli pri Zamenhofa Esperanto, Esperanto de Ido, Delegacia Esperanto, k.t.p. Ĉiu povas krei internacian lingvon laŭ sia povo kaj ĝin uzi kaj propagandi. Neniu tion malpermesos, nek malhelpos. "Ni nur malestimas tiujn, kiuj, prenante sur sin la maskon de Esperantisto, malhelpas al ni kaj enkondukas malpacon inter ni per falsaĵo, kiun ili nomas Esperanto. Japana proverbo diras: 'Sur la ĉielo staras nur unu suno; en la lando ne regas du reĝoj samtempe!'" Daŭrigo de "Uraŝima Taro, Juna Fiŝkaptisto," malnova japana rakonto, bone tradukita de Ĉif Toŝio. Ni ĝojas vidi, ke la anoj de la *Japana Esperantista Asocio* jam atingis ĝis 838.—G. C.

La Du Steloj (Majo). Oficiala organo de la *Ĉila Esperantista Asocio*. Nova 28-paĝa gazeto. Administracio: *Casilla 728, Santiago-Chile*. Jara abono Sm. 2.—Ni ĝoje aklamas tiun ĉi novnaskitan gazeton kaj esperas, ke ĝi havos longan kaj prosperan vivon. Ĝi estas bele presita sur bona papero en la hispana kaj Esperanta lingvoj, kaj ĝia programo estas (1^a) propagando de la lingvo Esperanto en Ĉilujo; (2^a) diskonigado de nia lando inter alilandaj Esperantistoj. La redaktoro diras, ke Esperantistoj en Ĉilujo firme defendos, je kiu ajn prezo, la *Fundamenton*, kaj, ke ili estos fidelaj gardantoj de la lingvo, kiun kreis D-ro Zamenhof. Estas tre kontentige aŭdi, ke la entuziasmo por Esperanto en Ĉilujo datas precipe de la granda sukceso atingita per la Esperanta Kongreso en Cambridge. Ni esperas, ke la venonta Kongreso en Dresdeno portos similajn bonajn rezultatojn al aliaj landoj.—G. C.

Internacia Solenca Revuo (Julio).—Sekvo de "Nova Teorio Geometria pri la Movo de la Korpoj en Spaco," kun klarigaj ilustraĵoj, de Marcel Finot; daŭrigo de "La Sabina Bieno de Q. Horacio," de D-ro G. Sellin; "Pri la Internaciaj Ĉekoj," kun fotografaĵo de ĉeko internacia eldonita de nia bonkonata samideano Ĉefeĉ en Lisbono, pagebla en Londono kaj sendita Berlinon al la Imperia Patentoficejo, kiu akceptis ĝin. La ĉeko estas skribita tute en Esperanto, escepte, ke la valoro de la citataj spesmiloj estas cifere donita per anglaj funtoj, ŝilingoj kaj pencoj. Se la ĉeko estus pagebla en alia lando la spesmila valoro devus esti montrita per la mono de tiu lando.—G. C.

La Revuo (Julio).—Ni ĝojas vidi, ke D-ro Zamenhof donas al ni ankoraŭ unu tradukon de sia facila plumo. Tiun ĉi fojon ĝi estas el la franca lingvo, "Georgeo

Dandin; aŭ, La Konfuzita Edzo," komedio de Molière. Ni nun havas tradukojn de nia Majstro el la dramoj de la plej eminentaj verkistoj, angla, franca, germana, rusa. En tiu ĉi numero ni trovas portretojn de Fratino Hedwig Reicher kaj S-ro Emanuel Reicher, la eminentaj aktoroj, kiuj ludos la rolojn de Ifigenio kaj Toas en la dramo "Ifigenio en Taŭrido," ĉe la Dresdena Kongreso. Ni forte rekomendas al niaj legantoj, ke ili tralegu tiun ĉi belan dramon de Goethe, kiu estas tiel lerte tradukita de nia Majstro. S-ro C. Bourlet, la direktoro de *La Revuo*, vizitis S-ron Reicher en Berlino la 20an de Majo, kaj ni citas kelke da tre interesaj rimarkoj faritaj de S-ro Reicher en la daŭro de la interparolado. Al demando de S-ro Bourlet, ĉu oni permesas, ke li parolu esperante, S-ro Reicher respondis: "Certe, certe! Apenaŭ de unu semajno mi povis komenci la lernadon; sed Esperanto estas tiel facila, ke mi jam tute vin komprenas." Pri siaj aktoroj, S-ro Reicher diris: "Mi postulas, ke ili *sciu* la lingvon, ke ilia elparolo estu perfekta, ke ili plene *komprene* sian rolon, *ĝin sentu*, por ke la prezentado estu bonega. Mi firme esperas, ke tiu prezentado ne estos la sola; se ĝi sukcesas, mi ĝin ripetos . . . ; eble mi organizos ion en Aachen." Rilate al aliaj artoj kompare kun la dramarto, li diris: "Ĉiuj artoj, aŭ preskaŭ ĉiuj, estas kvazaŭ internaciaj: la pentro, la skulpto, la gravuro, la muziko, eĉ la literaturo dank' al tradukoj, estas internaciaj; nur la dramarto estas severe enkatenita en la naciaj limoj. La agkampo de aktoro estas tiel malvasta, kiel la parolkampo de lia lingvo. Kia neesperebla progreso, kia gajno por la teatro, se iam fondiĝos la 'internacia teatro,' kies publiko estos *la Mondo*! Antaŭ kiam ekzistis Esperanto, tio estis nur sonĝo; sed nun la bela sonĝo efektiviĝos, kaj mi per ĉiuj miaj fortoj penados por ĝin realigi." Ni korege reeĥas tiun ĉi grandan ideon. S-ro Reicher diras, ke en tiu ĉi afero li ne ce'as ian monan profiton, kaj ke li nur revas pri bela okazo por taŭge fini sian jam longan kaj plenigitan karieron. Ni sincere esperas, ke li plenumos sian grandan ideon, kaj ke la bela kronado de lia artista vivo estos la fondo kaj starigo de internacia, ĉie komprenata dramarto. En la alia enhavo troviĝas "Morto de Tiberio," de Geibel, tradukita de Otto Liesche; "Gilliatt kaj Pulpo" (kial ne *polipo*?), el "Les Travailleurs de la Mer" de Victor Hugo, tradukita de Henri Ragot; "Al Dresden," de Carlo Bourlet; "La Rozoj Floradis," versaĵo esperantigita de Leopold Elb. En la Felietono estas tre interese aŭletero de Edmond Privat, kiu diras: "Usono havas jam mirindan fortan movadon esperantistan. Tra la tuta lando, en urboj kaj urbetoj, eĉ kie neniu povus suspekti, fondiĝis grupetoj."—G. C.

The Australian Esperantist. Monthly, 3d. Published by the Benalla Esperanto Club, Bridge-street, Benalla, Victoria.—It is the universal experience of propagandists that very much greater progress can be made in countries where there is a central Esperanto gazette to stimulate and guide propaganda, and to keep isolated workers in touch with the general progress of the movement, than in places where no such gazette exists. We are, therefore, very glad to see that Australian *samideanoj* now possess a paper of their own in the shape of "The Australian Esperantist," a monthly journal devoted to the interests of Esperanto." Although the journal at present consists of only a few pages, it contains much interesting matter and several useful passages from good Esperanto authors, intended as models of style. We are pleased to see that the publishers have procured the special accented letters. The editor invites subscriptions, contributions, and suggestions from all who desire the advancement of our movement.

Oficiala Gazeto Esperantista, organo de la Lingva Komitato kaj de la Konstanta Komitato de la

Kongresoj. Jara abono: 5 frankoj (2 Sm.); unu numero: 50 centimoj (20 Sd.). Redakcio kaj Administracio: 51, rue de Clichy, Parizo.—Estas sendube neniu propagandisto, neniu paroladisto, neniu rekrutvarbema samideano, kiu ne siatempe bedaŭris, ke li ne posedas iun libreton aŭ gazeton, en kiu li havas tuj sub la okuloj la plej lastajn faktojn kaj statistikojn pri la Esperanta movado, kiujn li povas elmontri kiel nerefuteblajn konvinkilojn al sinjoroj la skeptikuloj. Jam de longe, nia Majstro mem esprimis la deziron, "ke la Esperantistaro posedu oficialan informilon, kiu havigu al ĉiuj propagandistoj certajn sciigojn pri la progresoj de nia movado." Ankaŭ, ĉar ŝajnadis ekzisti en la Esperantistaro iom da dubo kaj nescio pri tio, kion faras la Lingva Komitato, dezirinde estis, ke la Komitato disponu periodan organon, por diskonigi siajn farojn kaj decidojn, anstataŭ esti devigata sin turni al la publiko per neregule aperantaj folioj aŭ broŝuroj.

Tiun mankon plenigas de nun la *Oficiala Gazeto*, provizore eldonata de la Centra Oficejo, kun aprobo de D-ro Zamenhof, de S-ro Boirac kaj de la Konstanta Komitato de la Kongresoj, ĝis la momento, kiam la fondo de speciala organizo povos fari ĝin definitiva. La utilecon de la nova gazeto oni plej bone komprenos, legante la titolojn de ĝiaj diversaj fakoj, al kiuj aldoniĝos aliaj laŭ bezono. La oficiala parto enhavos sciigojn pri: Komunikaĵoj de D-ro Zamenhof; Lingva Komitato; Konstanta Komitato de la Kongresoj. La neoficiala parto enhavos sciigojn aŭ statistikojn pri: Centra Oficejo; Societoj; Konsuloj kaj Esperanto-Oficejoj; Registaroj kaj Publikaj Institucioj; Diversaj Progreseroj; Gazetoj kaj Literaturo.

Oni do vidas, per tiu programo, ke la *Oficiala Gazeto* intencas prezentadi al la propagandistoj tre diversajn kaj utilajn materialojn, kiuj alie estus kolekteblaj nur kun granda peno. La naciaj gazetoj, kvankam ili pri la movado en siaj respektivaj landoj donas plenajn kaj precizajn sciigojn, pri la internacia movado povas pro manko de loko aŭ pro malfacileco de kolektado raporti nur tre resume. El tio rezultas, ke kiu volas ricevi konstantan kaj plenan informadon pri nia movado, devas nuntempe aboni ĉiujn esperantistajn gazetojn kaj dediĉi multon da tempo por serĉi en ili la deziratajn sciigojn; kaj tia ĝenerala abono kaj serĉado fariĝas, dank' al la progresoj mem de Esperanto, ĉiutage pli malfacila.

"Tiun situacion la *Oficiala Gazeto* ĉesigos. Ĝi tute ne konkurencos kun la nun ekzistantaj organoj; ĉar, okupante sin pri la tuta mondo, ĝi ne pritraktos la detalojn, kiel povas fari nur la naciaj gazetoj: ĝi enhavos nur faktojn, mallonge kaj unuforme redaktitajn, sen iaj komentarioj aŭ diskutoj, kaj liveros do al la ceteraj organoj materialon, el kio ili ĉerpos tion, kio ŝajnos al ili la plej interesa, kaj por kio ili havas lokon. Kaj al la publiko, ĝi liveros resuman, sed kiel eble plej ĝustan kaj plenan informaron pri la disvastiĝo de Esperanto."

Tiu tasko estas evidente vasta kaj malfacila, kaj la unuaj provoj por ĝin plenumi ne estos ĉiel kontentigaj. Nur per la helpo de ĉiuj oni povos, iom post iom, elplenumi tiun taskon. La Redakcio esprimis sian konfidon, "ke ĉiuj Esperantistoj komprenos la gravecon de la entrepreno, kaj kunlaboros per la sendado de ĉiuj informoj, kiuj ebligas la prezentadon de fidela bildo de la vasta esperantista movado."

Ni donas en alia loko anglalingvan resumon de la statistikoj, kiujn enhavas la unua numero de la gazeto. Estas en ĝi ankaŭ multo interesa pri la Lingva Komitato, kaj ni varme rekomendas al ĉiu, kiu deziras esti plene armita por eblaj diskutoj pri tio, aŭ kiu volas posedi taŭgan propagandan batalilaron, tuj aĉeti por si mem ekzempleron.

Lingvo Internacia (Julio).—"Pri la Reformoj de la Delegacio." Tiu ĉi deklaro de Prof. Baudouin de

Courtenay estas ĉerpita el bonega artikolo, "La Historio de Reformoj," de S-ro A. Grabowski, unu el niaj plej malnovaj, konataj kaj lertaj Esperantistoj. S-ro de Courtenay estas Profesoro de Lingvistiko ĉe la St. Peterburga Universitato, kaj eksiginta membro de la Delegacia Konstanta Komisio. Li skribas:—"En multaj punktoj 'Ido' estas malpli valora ol Esperanto kaj prezentas ne *progreson* sed *regreson*. La alfabeto de Ido pekas kontraŭ la principo de unueco kaj reguleco." (Ni ne havas spacon por liaj konvinkaj kialoj.) "La infinitiva finiĝo *-ar* estas malbonega kaj forĵetinda, k.t.p. La imperativo kun *-ez* estas absolute ne akceptebla. Ĉe la pronomo kaj adjektivo la signo de la sekso estas superflua, kaj mi ne povas aprobi la sistemon de Beaufront-Couturat. Ĉe la substantivo oni devas konservi la substantivan signon '*o*,' ankaŭ en la pluralo; sekve mi ne aprobas la anstataŭon de '*oj*' per '*-i*.' Prof. de Courtenay finiĝas per tiuj vortoj:—"Kiu decidiĝas rompi la unuecon de la Esperantistaro, entreprenas paŝon tre riskan kaj malbonkonsekvencan, sekve mi, volante eviti tiel gravan respondecon, estis devigita ekŝiĝi el la Delegacia Konstanta Komisio." S-ro Corret daŭrigas sian tre interesan serion de artikoloj pri "Adjuvanto kaj la Delegacio," el kiu ni sciigas, ke la komitato de la *Societo Franca por Propagando de Esperanto* petis, ke S-ro de Beaufront ekŝiĝu de la posteno de prezidanto; al tio S-ro de Beaufront respondis, ke li devas atendi la rezultaton de la nuna balotado inter la societanoj pri reformoj. En la plua enhavo troviĝas daŭrigo de "Klopino"; "La Rikoltado de la Peco," unuakta komedieto de J. Sturĝis, tradukita de Clarence Bicknell; "Lingva Komitato" (projekto pri la interna organizo de la komitato); "Evolucio kaj Kontinueco," de Th. Cart. En la Literatura Aldono, daŭrigo de "Manon Lescaut."—G. C.

La Stelo de l' Oriento (Majo).—Eldonata de "Esperanto Society of India." Tiu ĉi ne estas ĝuste gazeto, ĉar ĝi estas eldonata ne laŭ regulaj periodoj, sed laŭoportune, kiam okazas, ke la redakcio havas libertempon meze de siaj aliaj prizorgoj. Ĝi havas nur kvar paĝojn, sed ni esperas, ke baldaŭ venos la tempo, kiam ĝi pligrandiĝos kaj estos publikigata, se ne ĉiutage, almenaŭ monate. Tamen ni ĝojas, ke Indio (Hindujo) havas sian ĵurnalon kaj ni deziras por ĝi plenan sukceson kaj longecon de vivo. En artikolo, "Samnacioneco en Indio," ni sciigas, ke "unu el la plej notindaj okazintaĵoj en Indio dum la lastaj kelkaj jaroj, estas la spirito de nacia unueco inter la diversrasaj enlanduloj, kiuj ĝis nelonge estis apartiĝintaj pro la diferenco de lingvo kaj moroj. Kiome tiu ĉi sento devenas de patrujamo, tiome ĝi estas laŭdinda. Sed malfeliĉe ĝi ofte ŝajnas deveni de malamo al eksterlanda influo." Ŝajnas ankaŭ, ke tiu ĉi samnacioneca sento ebligis nur per la uzado de la angla lingvo kiel interkomunikilo, kaj, ke tio estas humiliga al kelkaj el la plej fervoraj patriotoj, kiuj deziras liberiĝi de angla influo. Tial la verkinto de la artikolo esperas, ke ili alprenos Esperanton, kiun ili povos uzi sen perdo de memrespekto. Ni plezure sciigas, ke oni ĵus fondis novan grupon en Travancore. "Perdita kaj Retrovita," rakonteto orienta pri amo kaj ĝia supervenka, bonege esperantigita de T. C. B. (Wazirabad); "Ĵurnaloj kaj Arbaroj," de Pastro J. C. Rust (Anglujo). Kolonelo H. H. Hart, bonega kaj fervora India Esperantisto, sendas tre amuzan leteron de fraŭlino al ŝia amikino, kiu, li diras, montras, ke "la Esperanta afero iom, sed ne sufiĉe rapide, progresadas en Indio."—G. C.

La Spritulo (Julio).—Unua numero de internacia monata gazeto por ŝerco, humoro kaj satiro. Dek du paĝoj. Jara abono Sm. 1.20, ĉe la administrejo, Bereiter & Meissner, 30, *Johannisstrateto, Leipzig, Germanujo*. La gazeto estas bone presita, kaj la ilustraĵoj estas bonegaj. Sub la rubriko "Lastaj Telegramoj," la sciigo estas certe multe pli frua, ol

tio, kion ni trovas en niaj anglaj ĉiutagaj ĵurnaloj ĉar ni legas, ke Carnegie, la amerika milionulo, "donacis centmil dolarojn por la disvastigo de la nova helplingvo Esperanto," kaj, ke "la angla registaro intencas ekstrakti kun la registaroj de ĉiuj kulturaj ŝtatoj, por ke la internacia arta lingvo Esperanto estu samtempe kaj devige enkondukita kaj en ĉiuj lernejoj instruita!!" Ni kore deziras al nia samideana *Spiritulo* longan kaj gajegan vivon.—G. C.

La Abatejo de Westminster (4 pencoj, afrankite; 20 Sd.).—Ĉi tiu verketo estas la unua volumo de la "Verd-Stelo" Serio, tradukita el la ĉarma skizeto de la Amerika aŭtoro Washington Irving. La traduko estas bone farita, kaj eĉ la komencantoj povos ĝin utiligi kiel legolibron pro tio, ke malsupre sur ĉiu paĝo troviĝas numeritaj tradukoj anglen de la pli malfacilaj vortoj de la teksto.

Aliaj Verkaj Ricevitaj.—*Complete Course of Esperanto*, Geo. W. Freeman, of Chautauqua School of Esperanto, Sinclairville, New York, U.S.A.; *Uplná methodická učebnice Esperanta s oběma slovníky*, prezo, 30 Sd.; *Učebnice Esperanta pro samouky i kursy*, prezo, 9 Sd.; *Slovníček Česko-Esperantský*, prezo, 13 Sd., Th. Cejka kaj J. Krumpholtz; *Ilustrita Afiŝo pri la Julia Foiro* organizita de la Urbkonsilantaro de Valencia, Hispanujo, belege kolorita kaj frapanta propagandilo por ĉi tiu ĉiujara festo, kaj por Esperanto. Ĝi nun ornamas la legoĉambron de nia ĉefoficejo; *Bibliographie de l'Esperanto et Classification Décimale Universelle*, eldonita de Centra Oficejo, prezo, fr. 0.50; *Die Esperanto-Sprache auf einem Blatte*, konsistanta el vortareto kaj plenaj sciigoj pri la gramatiko, elparolado kaj vortfarado en Esperanto. Tre utila al la kongresanoj dum ilia vojaĝado tra Germanujo; ni konsilas, ke ĉiuj kunportu plenpoŝon da ĉi tiuj bonegaj folioj, la prezo estas nur M.2 (1 Sm., 2ŝ.) por centoj; ne forgesu ankaŭ la "ŝlosilojn" kaj "Tutojn" de Ĉefeĉ en la germana lingvo! *Cifera Muziko per Esperanto*, de E. Robert, prezo 6 Sd. La gradoj de gamo signitaj per ciferoj; *Internaciismo kaj Pacifismo*, de J. Duroux, tradukis Ary-Bourg, 14 Sd.; *L'informilo*, trimonata organo de la Grupo en Calais. Redaktoro, G. Perrin, 8, Rue de Rome.

§ § §

Internacia Propagandejo Esperantista.

En tiu ĉi konfuzita momento, en kiu kelkaj supoze amikoj de Internacia Lingvo provas neniigi la ideon mem de tia lingvo, ni invitas ĉiujn verajn Esperantistojn kontraŭbatali tiun malamikan movadon, duobligante siajn penojn por propagandi la sole veran kaj praktikan Esperanton, t.e. Esperanto de nia Majstro.

Por tion fari, la plej bona kaj plej malkara rimedo estas kiel eble plej multe dissendi la ĉie konatajn Ĉefeĉajn ŝlosilojn, kiuj ricevis aprobojn kaj gratulojn, ne nur de ĉiu landaj Esperantistoj, sed ankaŭ de D-ro Zamenhof.

Inter ĉiuj ricevitaj atestoj, ni nur rememorigos la vortojn de S-ro de Beaufront:—"Al ĉiuj mi diras: *Havu ilin, konatigu ilin, dissendu ilin.*"

La ŝlosiloj ĝis nun aperintaj en lingvoj angla, franca, germana, itala, sveda, hispana, dana, portugala, hungara, bohema kaj rusa, enhavas la tutan Fundamenton, kaj nur la Fundamenton, kun ĝiaj 16 reguloj kaj vortaro.

Ili estas haveblaj, afranke senditaj, je la subaj kondiĉoj: 1 ekz., 5 cent.; 100 ekz., 3.50 frankoj, ĉe INTERNACIA PROPAGANDEJO ESPERANTISTA, Merton Abbey, London, S.W.

Por Internacia Propagandejo Esperantista,

P. BLAISE.

Fraŭlo, kiu loĝas en tre komforta "ejo" en Sud-okcidenta Londono, serĉas kunloĝanton. Skribu al "Ebla Kunloĝonto" ĉe B.E.A.

Chronicle.

NEW GROUPS.

Two new groups affiliated to the B.E.A. in June—one in SOUTHPORT, and the other, the "Natala Verda Stelo," in DURBAN, SOUTH AFRICA. In July four groups affiliated: PONTEFRAC, TODMORDEN, and HAMPSTEAD in ENGLAND; and GOSFORD, in NEW SOUTH WALES, AUSTRALIA. *Al ĉiuj samideanan saluton!*

LONDON.

Battersea.—Some 120 Esperantists took part in the open-air propaganda meeting in Battersea-park on Sunday, July 19. The gathering was a most successful one. After an hour's vigorous Esperanto conversation—the unwonted sounds causing much wonderment among bystanders—the propagandists moved off in a body to the refreshment-room for tea. Tea over, a witty speech was made by the president of the group, Mr. Hayes. Mr. Law followed, and Mr. Cameron also spoke. The scene of action was then transferred to another part of the park, where the energetic group secretary, Mr. Lee, had made arrangements for open-air propaganda speeches to be made. When the public had assembled in sufficient numbers, the Battersea green standard was raised aloft, and several excellent speeches were made by Messrs. R. Harding, G. J. Cox, Etchell (chairman), and others. The audience showed great interest, and at the close many persons gave their names to Messrs. Lee and Cameron, in order to receive further information.

Hampstead.—Esperantists—and especially *Esperantistinoj*—gathered in strong force on July 15 to inaugurate the Hampstead Esperanto Club. Dr. O'Connor presided. Miss A. Schafer gave an address on "Esperanto and Music"; Mr. Harrison Hill, after explaining how he was attracted to Esperanto—which, as he puts it, "you can buy for a penny and learn in a week"—sang an Esperanto version of his well-known song, "My Juliet"; Miss Esther Palliser sang "La filo de la Agra"; Mr. G. L. Browne made an interesting speech on "Esperanto as Kultursprache"; and Dr. Winslow Hall gave an account of the progress of the language. At the close a large number of persons joined the new club.

London Esperanto Club.—A special general meeting of the London Esperanto Club was held on Friday, July 17, under the presidency of Mr. Felix Moscheles, when Mr. Butler, 18, Leigh-road, Highbury, N., was elected secretary, in place of Mr. H. Croxford. Mr. A. Sharpe, 64, Lonsdale-road, Barnes, S.W., was appointed to the new post of assistant secretary. The following motion was then proposed by Mr. G. J. Cox, and, after discussion, was carried by a large majority:—"That the members of the London Esperanto Club look upon Esperanto as a distinct language from the project called Ido, and, being convinced that no good would result from an acceptance of Ido by Esperantists, will henceforth look upon all proclaimed Ido-ists as ineligible for membership of the London Esperanto Club." Mrs. Nicholl, Messrs. H. B. Mudie and G. J. Cox were elected as delegates to the Universala Esperanto-Asocio.

Stepney Esperanto Guild.—At a recent meeting the members of this guild had the honour of a visit from Mr. S. Brodetsky, the "senior wrangler," who was formerly a member, and who, when in London, frequently attends the meetings. Mr. Brodetsky showed that, although unable at present to take an active part in the work of the guild, he has not lost his interest in Esperanto, when, in response to a congratulatory resolution passed by the members, he made a short speech in the language.

THE PROVINCES.

Bedford.—The regular meetings have been suspended during the summer, but several of the lady members have held Esperanto tea-parties, and very successful these little gatherings have been. In order to encourage talking, games have been played; "clubs," "proverbs," "when, where and how," "a story in sections," "Nous venons du marché," and others, with the result that many members have acquired a degree of fluency which the more formal meetings failed to give.

Blackpool.—The first general meeting of the Fylde Esperanto Association was held at Raikes-road on June 30. There was a good attendance. The hon. secretary, Miss Alice Schofield, gave a report of the year's work, especially propaganda work in the town, such as Mr. J. Porter's efforts to interest the local police force, Mr. G. R. Mill's classes, and Mr. Jos. Hadall's work under the auspices of the Blackpool Co-operative Society. The hon. treasurer, Mr. W. Riley, showed a satisfactory balance in the society's money affairs. On account of the resignation of the president, Mr. E. Metcalfe, M.A. (Oxon.), through continued illness, Mr. John Porter was elected president. The other officers were re-elected. Sino Hawliczek, an Austrian lady visitor to the town, read an interesting paper on "Ghosts." During August, owing to the closing of the Raikes-road school for the holidays, the group meetings are held at the North Pier entrance on Tuesdays, 7.30—9 p.m. Esperantist visitors please note.

The second quarterly meeting of the Lancashire and Cheshire Esperantists, held here on Saturday, July 4, was a great success. Upwards of 120 delegates were present, representing Liverpool, Manchester, Rochdale, Burnley, Nelson, Preston, St. Helen's, Southport, Buxton, Lancaster, Barrow, Vickerstown, Leigh, Bury, and Blackpool. The conference was held in the fine new Secondary School in Raikes-road, which was kindly placed at the disposal of the Esperantists for the occasion by the Blackpool Corporation. The Mayor himself, Alderman James Battersby, J.P., opened the meeting, and heartily welcomed the delegates on behalf of the town. The Mayor spoke in English, but the remainder of the proceedings was carried on entirely in Esperanto. Miss M. L. Jones, who is doing such good and useful work for the cause in Liverpool, was unanimously elected vice-president of the Federation; but Mr. H. B. Eldon, who was re-elected president, has found himself obliged to resign office, much to everyone's regret. The secretary, Mr. F. J. West, of St. Helen's, in his report, said that there were now fifteen groups affiliated with the Federation, the actual membership being about 450. The delegates resolved to approach the National Union of Teachers at their next conference at Morecambe, to get their interest and help in propagating the language. In the evening, after tea at Parker's Restaurant, the company assembled again at Raikes-street for an Esperanto concert, which was carried out most successfully by members of the Blackpool Group. The next conference will be held at Preston early in October, and the Federation invites all who can to take part.

Bradford.—The activity of this group has been well maintained. The evening classes under the education authority closed at the end of May, and on June 1 between forty and fifty candidates presented themselves for the London Chamber of Commerce Junior and Senior Examinations. The City Council Education Committee have decided, in view of the success of the classes established last year, to run similar ones during the ensuing winter, and should a sufficient number of students present themselves, no doubt additional classes will be established. Let this be an

instruction to the *gefervoruloj*. Recently efforts have been directed to establishing an Esperanto *oficejo* in Bradford, and arrangements are now being made with Messrs. Tapp and Toothill, stationers, of Market-street and Charles-street, to stock all Esperanto literature and supplies, and to exhibit at each shop a notice board advertising the society and its doings to all passers-by. Saturday, June 20, was devoted to a visit to Shibden Hall, the delightful antique residence of Mr. Jno. Lister, M.A., vice-president of the Halifax Esperanto Society. Beautiful weather, charming surroundings, and the presence of a multitude of *gesamideanoj* contributed to a memory-haunting gathering.

Harrogate.—A special gathering of Northern Esperantists is to be held in Harrogate on Saturday, September 5. It is hoped that members from Newcastle, Sheffield, Hull, &c., will attend in considerable numbers. All particulars may be had from the hon. secretary, Mr. R. H. Swainson, 47, Oxford-street, Harrogate.

Hobden Bridge.—The closing meeting of the summer months was held on June 30. All the officers were unanimously re-elected for the coming session. The local educational authorities, who have always given help and encouragement to the group, have promised to provide a class in Esperanto as part of their winter's curriculum. The secretary of the group has been appointed teacher.

Keighley.—On June 27, a gathering of West Riding Esperantists took place at Keighley. In spite of the heavy rain, which prevented the projected ramble to Ghyll Grange, *via* Rombalds Moor, there were present representatives of groups in Leeds, Bradford, Wakefield, Harrogate, Mirfield, Shipley, Oakworth, and Bingley. Mr. Joseph Rhodes welcomed the visitors, and several of the representatives of the various groups made Esperanto speeches. On July 21 the Esperanto Society was honoured with a visit from Dr. Kroita, vice-president of the Tokio Esperanto Society, who opportunely arrived in time to participate in a *festeno* given by Mr. and Mrs. Jabez Crabtree, at their villa in the charming suburb of Morton Banks. At the *vespermanĝo* a welcome to the foreign guest was voiced by Messrs. Rhodes and Ellis, and in reply Dr. Kroita expressed his delight to visit the birthplace of the first British organization, and to meet, in its president, the first foreigner outside Japan to join the Japanese Society. He should carry home very pleasant memories of his cordial reception in England, and he was deeply touched by the great kindness he had met with through his association with Esperanto. Dr. Kroita gave a couple of Japanese melodies during the evening. Next day he was obliged to return to London for the Peace Congress, after which he hopes to attend the Congress of Orientalists in Denmark and the *Kvara* in Dresden.

Pontefract.—This group, which has just affiliated to the B.E.A., now meets at the Free Library, Salter-row, every Friday evening, at 7.30. A further group has been formed in this town in connection with the Adult School, Horsefair, where Mr. F. Taylor, some weeks ago, gave a lecture on Esperanto. A class for instruction meets at the school on Tuesdays, at 7.15 p.m.

SCOTLAND.

Edinburgh.—The fine weather and the holiday season have thinned the ranks of Esperantists in Edinburgh, but no doubt those who are out of town are diligently enthusing the profane. The rambles on Saturday afternoons are continued, and largely attended. A large party on Saturday, July 18, celebrated the coming of age of Esperanto by an open-air tea among the Pentland Hills. Mr. Lüders, of Philadelphia, felt the Esperanto atmosphere of Edinburgh so congenial that he prolonged his stay after the Congress from three days to three weeks. Miss Oxenford, of Brighton, has also been a

visitor. Thirty-five members have booked passages for the Dresden Congress, and some others have signified their intention of going. The visit of the famous Berlin Philharmonic Blas Orchester to the Edinburgh Exhibition gave occasion for the interchange of international salutations in Esperanto. A letter in Esperanto, signed by the president and secretary of the Edinburgh group, was handed to the conductor, Herr Von Blon, together with a translation in German, and a printed copy of the letter, together with a German Cefeĉ key, was given to each of the forty members of the orchestra. The letter contained expressions of warm affection for the German people, and a reference to the forthcoming Congress in Dresden. The conductor replied sympathetically, and promised to make further acquaintance with Esperanto.

Glasgow.—On June 20 the society's "Ramblers" had a cruise on the canal to Craigmarloch, and on July 4 Gleniffer Braes and Paisley were visited. On the latter occasion the society was honoured by the presence of Mr. Lüders, hon. president of the Philadelphia Group, U.S.A. Besides Mr. Lüders, the group has also had the pleasure recently of welcoming Mr. Norman Maclean, president of the group of Murcia, Spain; Mr. Ince, of Leeds; Mr. Satchell, of Manchester; and Mr. Warden, president of the Edinburgh Group, who kindly presided at their London Chamber of Commerce examination. The important commercial college, "The Athenæum," has decided to include Esperanto among the subjects to be taught next session.

Montrose.—When considering the classes to be conducted at the evening continuation school next session, the committee in charge of the matter decided to recommend that horticulture and botany be dropped from the curriculum, and that instead a class in Esperanto be inaugurated, and another class in singing be started. The decision was subsequently concurred in by the School Board. The Esperanto class will be conducted by Mr. J. D. Simpson, president of the local society.

IRELAND.

Dublin.—On Saturday, July 11, the members of the Esperanto Section of the Modern Languages Society were hospitably entertained by the Rev. T. S. Lindsay and Miss Lindsay, at their charming residence in Malahide. In spite of most unfavourable weather a good number of the *gesamideanoj* turned up at the rendezvous in Amiens-street Terminus. The train to Malahide was very crowded, and the Esperantists were obliged to separate in twos and threes in different carriages. The strange language seemed to awaken great interest among the passengers generally, Mr. Lindsay, although an isolated Esperantist (there being no other representative of the *kara lingvo* in his neighbourhood), speaks and converses in Esperanto with considerable skill and facility. He conducted the group round his admirable gardens, pointing out and explaining a number of *interesaĵoj*. After a most enjoyable visit the group returned to Dublin in the evening.

Australia.—Mr. S. McBurney has sent us the following, in correction of a report under "Melbourne" in THE BRITISH ESPERANTIST for May (page 95):—"The Melbourne Club held an open-air fête at the Alexandra Gardens, half a mile from the centre of the city, on February 22. I had nothing to do with the direction, however, and attended merely as a private member, Mr. Booth, the president, being, of course, chief in command, seconded vigorously by Mr. Cedric White, vice-president. On the 28th, a farewell was given to Mr. White, who has left for Europe, and hopes to be present at the fourth Congress as Australian representative.

On February 24 I was adjudicating at the musical competitions in Korumburra—seventy miles from Melbourne—and made some remarks about Esperanto, concluding with an Esperanto song. When in the country I always try to do this; and if possible give an address to the children in the local schools, to which generally the public are invited, as lately at Unmurkah (134 miles from Melbourne) and (Wollongong (44 miles from Sydney)). I cannot say that these lecturettes have any permanent value, but generally books are bought, and some individuals evince interest. We in Australia are so self-contained, and find so little necessity for anything but English, that it is very difficult to rouse enthusiasm about such an unpractical thing as an international language. Still, we have several enthusiasts scattered over this Southern land, and their number is continually increasing."

§ § §

Council Meeting, B.E.A.

Held at the offices of the Association on Monday, July 13, 1908, at 6.30 p.m.

Present:—Dr. Pollen, Miss Lawrence, Mrs. Nicholl, Miss O'Brien, Miss Henningsen, Messrs. H. Bolingbroke Mudie, W. Phillimore, G. Mercer Hollis, B. Chatterton (treasurer), H. W. Southcombe, General Cox, Dr. Legge, H. F. Lowe, F. M. Sexton, E. Pointer, C. E. Lock, S. Nicholl, and P. J. Kelly.

In Attendance:—Messrs. H. Clegg (secretary), E. A. Millidge, W. W. Mann, A. E. Wackrill, A. Blott.

Mr. H. Bolingbroke Mudie was elected chairman of the meeting, but on the arrival of Dr. Pollen half-an-hour later, he vacated the chair in favour of the President.

Among other matters discussed were the following:—

Finance.—The treasurer submitted the bank pass-book, and reported as to the cash balance in hand. The secretary read a comparative statement of receipts during the month of May and June, 1907, and May and June, 1908. It was resolved to open a special donation fund, and Mr. Mudie, as acting chairman, was instructed to prepare an article inviting contributions to appear in THE BRITISH ESPERANTIST.

Oxford Local Examinations.—The draft of a proposed letter to the Oxford Local secretaries, pointing out the objects of Esperanto, was approved, and it was decided that copies should be printed and circulated. It was recommended that the expenses should be borne by the propaganda fund.

American Esperanto Congress at Chautauqua.—The hearty greetings of the Association were sent to the Congress.

International Peace Congress.—It was resolved that Dr. Pollen should be appointed accredited representative of the B.E.A. at the above Congress.

Universala Esperanto-Asocio.—The following resolution, proposed by Mr. Pointer, and seconded by Mr. Low, was carried:—"La B.E.A. sendas sian koran saluton al la U.E.A., kaj deziras al ĝi plenan sukceson en ĝiaj pro-Esperantaj klopodoj, kaj decidis sendi reprezentanton al la ĝenerala kunveno de la U.E.A. en Dresdeno."

Notice is hereby given that the next meeting of the Council of the B.E.A. (Incorp.) will be held on Thursday, August 6, at the Offices, Museum Station Buildings, 133-136, High Holborn, London, W.C., at 6.30 p.m.

The Progress of Esperanto.

A FEW FACTS AND FIGURES.

The statistics given in the first number of the *Oficiala Gazeto Esperantista*, published on June 25 last, should afford convincing proof to the most sceptical that Esperanto has now taken very firm root throughout the world. The rapidity with which groups are increasing in number, their wide geographical diffusion, the diversity of their scope and composition, are irrefutable evidence that Esperanto is fast becoming a prominent feature in the world's international life. Esperanto is already an undeniable fact, and is undoubtedly destined to become in the not far distant future one of the most important factors of the world's progress.

NEW SOCIETIES AND CONSULATES.

The figures given show the growth of the movement since the end of last year, and are brought right up to the 5th of June. At the end of December, 1907, the total number of Esperanto groups and societies throughout the world was 753; on June 5 it was 928; and even during the short period between June 5 and June 25, the date of publication of the gazette, the editors received notice of the formation of more than 50 further new societies, bringing the total up to 980 odd! Another noteworthy fact is the increase in the number of towns in which Esperanto Consulates (*Konsulejoj*) have been established. At the end of 1907 there were 232 such towns, now there are 259, giving an advance of 27, of which 21 are in Europe, 5 in the United States, and one is in the Philippines.

The figures relating to the numbers of the groups are interesting as showing where the language has most gained ground. Of the 175 new societies recorded, Europe accounts for 138; America comes next with 23, Australia and the Philippines between them contribute 7, Africa 5, while Asia brings up the rear with 2. Among individual countries, the following lead the way:—France, 28 new groups; United Kingdom, 24; Sweden and Spain, 19 each; Germany, 14; and Russia (a good sign this), 13. In the Philippines alone 5 new groups have been started. The number recorded for the United States is only 10, but the actual number is certainly much greater. The total numbers given for these countries respectively are:—France, 193; United Kingdom, 145; Spain, 84; Germany, 72; United States, 66; Sweden, 39. Switzerland has 49, and Austria 46 groups in all.

SPECIALIST SOCIETIES.

Specialist and professional Esperanto societies also show considerable increase. In December last there were 69; now there are 90. The constitution of these 21 new societies is interesting. Six of them are women's clubs, in Santiago, Aydin (Turkey-in-Asia), Copenhagen, Dresden, and 2 in S. Paulo (Brazil). There are 4 new workmen's groups, in Copenhagen, Dessau, Mainz and Baden; and 2 commercial societies, in St. Etienne and Moscow. In Paris and Stockholm there are special policemen's groups, and at Dresden 24 members of the Force are learning Esperanto to help the Congressists this month.

DIFFUSION.

The following names of places where new groups have been formed during the past six months give some little idea of the wide diffusion of the language:—Antananarivo (Madagascar), Durban (Natal), Pernambuco (Brazil), Santiago and Valparaiso (Chile), Vancouver and Victoria (British Columbia), Pretty Prairie (Kansas, U.S.A.), San Diego (California), Denver (Colorado), Tourane (Annam), Aydin (Turkey-in-Asia),

Lwow (Poland—group of students in the Polytechnic School), Johnstown (N. Wales), Perth (Scotland), Rustchuck (Bulgaria), Beaune (France—this group has founded seven sub-groups in the Communal Boys' and Girls' Schools in the district), Hamburg (Temperance Club), Barcelona, Cadiz, Vilassar de Mar (Catalonia), Palma (Mallorca), Palermo, Bukharest, Tammerfors (Finland), Vladikavkaz (Caucasus), Falun and Njurunda (Sweden), Bendigo (Australia), Manila (Philippines—three groups), &c.

ESPERANTO PERIODICALS.

Another striking proof of the progress of the movement is the constant appearance of new Esperanto periodicals. On June 25 last there were 55 Esperanto gazettes, most of them monthlies, an advance of 11 on the number for December, 1907. Of the new ones two are of a general interest (one of them, *Espero*, a 48-page in Espo. and Russian, goes out monthly to upwards of 100,000 readers as a supplement to the well-known Radical review *Vjestnik Znania*); two are for specialists: *Europa Kristana Celado* (the official organ of the United Christian Endeavour Societies), and *Vocho de Kuracistoj* (an internacial review for medical men); and the remaining are national propaganda monthlies, for Catalonia, Mexico, Roumania, Chile, Esthonia, Italy, &c. An official police gazette in Budapest has opened in its pages a special column for Esperanto, and intends in due course to found an International Police Review.

ESPERANTO AND INTERNATIONAL SOCIETIES.

Several more non-Esperantist Societies have adopted Esperanto for correspondence purposes: the Troyes Section of the "Ligue des Droits de l'Homme," the Academy of Social Sciences in Burgos, and the Central Office of the Freemasons in Berne; while at their last congress the Spanish Cyclists' Union decided to adopt Esperanto as an official language for international purposes.

PUBLIC INSTITUTIONS.

The following recognitions of Esperanto by public institutions are worthy of note:—In Bohemia, the Organising Committee of the Jubilee Exhibition in Prague published an illustrated Esperanto circular concerning the Exhibition, and has officially invited the members of the Esperantist Congress at Dresden to Prague and the Exhibition after the Congress. The Postmaster-General has authorised the use of Esperanto in telegrams within the United Kingdom on an equal footing with modern European languages, at the ordinary rate. At St. Etienne, France, the Corporation voted a subvention of 300 francs to the local Esperanto Group. In Dresden, where the Esperanto Congress is to be held this month, the Corporation has shown practical interest and co-operation in the matter by making a donation of £250 to the Congress expenses, and has decided to place the municipal tramways free of charge at the disposal of the Congressists. The Corporation will also provide free of charge the steamers for the Congress excursions on the Elbe to Meissen and Saxon Switzerland. In Japan, Count Hayashi, Minister of Foreign Affairs, has accepted the honorary presidency of the Japanese Esperanto Association, and in a public letter recommended his fellow-countrymen to take up Esperanto, which he calls the gospel of the world.

The above are but a few of the facts in regard to Esperanto progress. Facts cannot be gainsaid, and even the most uncompromising of sceptics must admit that there must be some practical worth, aye, and some ideal worth too, in a language which thus has the power of kindling the enthusiasms and enlisting the activities of men and women in ever increasing numbers throughout the world.

W. MANN.

Internacia Alvoko.

KARAJ HELPANTOJ,—Sur la oran fibron de nia historio estas enskribota kvara triumfo.

Dank' al la energiaj klopodoj de la Germanaj Esperantistoj, la sukceso de la Dresdena Kongreso estas jam certigata.

Ĉiuj niaj ĝisnunaj sukcesoj estas la rezultatoj de pacienca oferto, de konstanta laborado kaj sinforĝado parte de niaj internaciaj kolegoj; sed ĉiuj Esperantistoj sensanceliĝe konstato, ke la kvara triumfo postvenas oferon pli grandan, pli kortuŝan, ol tiuj de la antaŭaj jaroj. Kompreneble, ni aludas la malĝajan epizodon, kiun travivis Zamenhof, nia glora Majstro. La defalo de antaŭa amiko ne estas facile forgesecbla, sed tre certe la simpatia atmosfero de la kongreso faros multon, por montri al nia Majstro kiel ni fidelaj Esperantistoj ŝatas la delikatan manieron, laŭ kiu la printempa krizo de la Esperanta mondo estas traktita kaj venkita.

Sed ni ŝuldas al la movado pli multe, ol ni povos esprimi per simpatia kongresa atmosfero. Malfeliĉe la poŝdoloro malhelpas al la plej granda parto de la Esperantistaro partopreni Kongresojn. Tamen eĉ pli ŝatinda rimedo estas facile trovebla por tiuj, kiuj deziras montri al la Esperantista Estraro sian dankemon, kaj ni kuraĝas esprimi la opinion, ke malmultaj estos la kunlaborantoj, kiuj rifuzos sekvi nian konsilon.

Ni ĉiuj, antaŭ la nova jaro, klopodu por varbi almenaŭ du membrojn al nia nacia, aŭ loka (aŭ ambaŭ, kompreneble) societoj. Tiamaniere la mondo tre rapide scios pri la vera interna stato de nia movado. Ni ĉiuj havas fidon, kaj scias paroli: sed faroj valoras pli ol vortoj. Jen la unua, kaj la ĉefa fako de tiu ĉi internacia alvoko. Sed ni ankaŭ kuraĝas esprimi alian opinion, kaj ni esperas, ke vi klare montros nian pravecon.

Ĝis nun nia Afero progresis tute sen financa apogo, dum aliaj proponoj, flegataj de dikpoŝaj fervoruloj, velkis en dezerto. Sed ni opinias, ke jam venas la momento, kiam ĉiuj devos streĉi la fortojn por eĉ pli firme starigi la fundamentojn de nia movado. De la mono, la bona eco estas, ke ĝi ofte ebligas la rapidigon de la vera progreso: niaj legantoj ĉiuj kunpensas kun ni, ke Esperanto kaj la progreso antaŭeniros, sin reciproke helpante.

Ni estas certaj, ke multaj estas la homoj kiuj, tuj kiam ili scias, ke mona apogo estas ne nur ŝatata, sed eĉ bezonata, malavare donacos por provizi pli fortajn batalilojn kaj por pli bone trafi nian internacian celon. Tiel ni trovos rimedon por nutri niajn multajn organizaĵojn, ĝis la malproksima momento kiam, praaviginte, ni estos povintaj testamente donaci la monsumojn, kiuj kutime nutras malpli novajn — kaj malpli bonajn — aferojn, ol la nian.

Kelkaj diras, ke la Kongresa monato ne estas konvena tempo por fari tian alvokon, sed ni kontraŭe pensas. Tiuj, kiuj ne povos iri kongreson, donacu kelkajn ŝilingojn el la mono, kiun ili pro tio ŝparas: tiuj, kiuj povas iri kongreson, vojaĝu triaklase kaj donacu la ŝparaĵon.

Tiel al ni klare prosperos montri al la Majstro kaj estraro la verajn sentojn de iliaj lernantoj: por esprimi nian fidon je la estonteco.

Ĉu ni ne estas pravaj?

Kore kaj fidele via,

JOHN POLLEN, C.I.E., LL.D.,

Prezidanto, B.E.A.

H. BOLINGBROKE MUDIE,

GEO. COX, B.A., Major-Gen. } Vic-Prezidantoj.

The British Esperanto Association is fully in sympathy with the foregoing appeal, and to show their practical support, and to express fulness of confidence in the cause, have decided to open a Special Donation Fund to support and forward national propaganda. It is hoped that all other regions of Esperantoland will follow this example.

La Brita Esperantista Asocio estas en plena simpatio kun la supre metita alvoko, kaj por elmontri sian praktikan apogon, kaj por esprimi sian plenan konfidon je la Afero, decidis iniciati specialan donacan kazon por apogi kaj antaŭenigi la nacian propagandon. Estas esperinde, ke ĉiuj regionoj de Esperantolando sekvos tiun ĉi ekzemplon.

First List.—Amounts contributed at July Council Meeting of B.E.A. :—

Unua Listo (Brita).—Sumoj donacitaj ĉe Julia Konsilantara kunveno de B.E.A. :—

	£	s.	d.
H. C. ...	1	0	0
B. Chatterton ...	5	0	0
G. C. ...	10	0	0
R. Legge, M.D. ...	1	0	0
C. E. Lock ...	1	0	0
H. F. Lowe, M.A. ...	1	0	0
Miss E. A. Lawrence ...	1	0	0
H. B. M. ...	20	0	0
E. A. M. ...	1	1	0
Miss E. O'Brien ...	0	10	0
J. Pollen, LL.D. ...	7	0	0
H. W. Southcombe ...	2	2	0
A. E. Wackrill ...	1	1	0

£51 14 0 = Spesmiloj 517.00

Lecture and Propaganda Fund.

RECEIPTS.	£	s.	d.
Amount previously acknowledged ...	89	18	6
Major-General George Cox ...	2	0	0
G. Mercer Hollis, Esq. ...	1	1	0
R. Sharpe, Esq. ...	1	1	0
Final donation from Tria Kongreso ...	21	14	8

EXPENDITURE.	£	s.	d.
To Mr. A. Christen against losses over 25 Esperanto Weeks ...	26	0	0
To Mr. F. Watters ...	3	0	0
Lantern Slides of Tria Kongreso ...	0	12	0
To found Library in B.E.A. Reading Room ...	5	0	0
Cost of books placed on exhibit at Franco-British (British Education Section) ...	1	1	10
Cost of stall, N.U.T. Congress, Hastings ...	1	0	0
Ditto, Head Teachers' Congress, Halifax ...	0	7	6
Cost of propaganda leaflet, "Esperanto in Schools" ...	1	15	0
Ditto, re Oxford Local Exam. ...	1	15	0
Cefec envelopes for educational propaganda ...	0	10	0
Balance in hand ...	74	13	10

£115 15 2

£115 15 2

Ekskurso "C" de la U.E.A. al Dresdeno.

La komenca preparado de tiu ĉi granda karavano estas tute kuraĝiga, kaj pli ol okdek Britaj Esperantistoj jam aliĝis.

La programo estas, mallonge, kiel sekvas, kaj se iuj diversnaciaj samideanoj povos kunigi kun la ekskurso ĉe unu aŭ alia punkto, la organizantoj estos tre kontentaj.

Aŭgusto 7. Vespere.—Enŝipiĝo en oceaniranta ŝipo ĉe Londono, de la Union Castle (Sudafrika) Kompanio.

Dimanĉo 9. Vespere.—Alveno en Hamburgo, kaj kunveno propaganda en Alsterlust. Loka Kapitano: S-ro Vogler, *Rathausstr. 16.*

Lundo 10. Matene, Posttagmeze, Vespere.—Rondveturoj sur tero kaj haveno. Tagmanĝo. Forveturo en Tria Klaso je 3.13 al Berlino. Alvenas Berlinon je 7.12, kaj benkĉare veturas al Grand Hotel Excelsior, Nokta propaganda kunveno. Loka Kapitano: S-ro. Collin. *Leipzigerstr. 19.*

Mardo 11. Matene Posttagmeze.—Ekskurso sur akvo kaj tero al Potsdam. Tagmanĝo. Reveno Berlinon. Vizito al Poŝtmuzeo kaj la granda magazeno Wertheim. Nokta kunveno "sub la Tendaro."

Merkredo 12. Matene Posttagmeze.—Rondveturado en Berlino, kaj diversaj vizitoj. Forveturo en tria klaso je 4.25 alvenas Dresdenon 6.51. Vizito al Akceptejo por kuponaroj k.t.p. Loka antaŭkongresa kapitano: S-ro Sergius Winkelmann, 3, *Gewandhausstrasse.* Vizitoj al Muzeoj, Weisser Hirsch, k.c., ĝis la kvara.

Pri la reveno, multaj grupoj estos aranĝataj dum la Kongreso, kaj la U.E.A. faros sian eblon doni helpon al kunvojaĝont-serĉantoj.

H. BOLINGBROKE MUDIE, Prezidanto U.E.A.

❧ ❧ ❧

Harwich-Hook to Dresden.

"Busy man's trip." "Busy" is a misnomer. *All* are invited. The "busy bees" may return 8 a.m. from Dresden Saturday, Sunday, or Monday. I am *trying hard* to get better arrangements for those who wish to take part in Berlin *festoj*, but cannot promise before going to press. Some eighteen have paid deposit (10s.) already, some the whole fare. Will others please send at once, as accommodation can be reserved. We leave Liverpool-street, London, August 14, 8.30 p.m., Harwich 10 p.m. Reach Dresden 10 p.m., August 15. Northerners can get return tickets at single fare and a-quarter on presenting ticket for Continent. "Be just in time and fear not."

Most of us are taking only handbaggage for racks and under seats (free). If any take more it had best be registered in one lot, and let me remind you that this will have to be paid for, also on railways. Do try to limit yourselves to handbaggage. The tariff for registered luggage is so complicated that I cannot judge as to cost.

Return service 8 a.m. from Dresden daily.

Those starting from London are asked to meet 7 p.m.

St. Bride's Institute, or 8.15 p.m. Liverpool-street Station. Will Northerners say whether we shall meet Harwich or London? Of course, cheapest way is by one and a-quarter fare to March, and to Harwich by Continental ticket.

I should be happy if *all* will send postcard stating definitely where they intend to join the party.

Gesamideanoj el Dublin, Bradford, Boston, Reading, Sheffield, St. Albans, Brackley, Ipswich, Southport, partoprenos. Venu! Mi atendus vin.

Ĉe B.E.A. Samideane via, EDWARD PARKER.

❧ ❧ ❧

The Propagation of Esperanto Amongst Medical Men.

The Lancet of July 11, 1908, publishes the following:—"Around and within Hungary different Slav languages (Croatian, Bosnian, Servian, Bulgarian, Ruthenian, Bohemian, Polish, and Sloven) are spoken which, although having a common root, differ from each other so much that, for instance, a Ruthen does not understand a Croatian, who has an equal difficulty in exchanging ideas with a Bohemian. It is no exaggeration to say that a Sloven (residing in Upper Hungary) has as much difficulty in understanding Galitzian as an Englishman would have. This fact is very prejudicial to medical men of any of the Slav nationalities which are too small individually to start medical and other scientific journals. As the want of this was especially felt by medical men, they have united in a movement to propagate Esperanto as a common language, and I am informed that a medical weekly journal in Esperanto will be published shortly which will be devoted chiefly to Slavonic medical affairs."

❧ ❧ ❧

Alvoko al Ĉiulandaj Esperantistaj Medicinistoj.

S-ro P. Corret, sekretario de la Redakcio de *Lingvo Internacia*, verkas nun tezon, por medicina doktoriĝo, pri tiu ĉi temo: *Utileco kaj ebleco de la alpreno de helpa lingvo internacia en medicinon* (internaciaj medicinaj kongresoj, ruĝa-kruco, bibliografiaj serĉadoj por medicinaj verkoj, k.t.p.). Oni facile komprenos, kiom grava estos tiu verko por nia propagando en medicinaj roĝdoj kaj kian grandan influon ĝi povos havi, estante oficiale akceptita de la Pariza Fakultato de Medicino. La verkanto petas do ĉiulandajn esperantistajn medicinistojn, ke ili bonvolu helpi al li, alsendante ĉiaspecajn informojn kaj sciigojn pri la suprecitita temo ekzemplojn de malhelpo aŭ malkompreniĝo en internaciaj medicinaj kongresoj, pro lingva diverseco; medicinaj aŭ nemedicinaj kongresoj, akceptintaj principe Esperanton, aŭ en kiuj estis efektive prezentitaj esperantaj komunikaĵoj; neebleco aŭ malfacileco de bibliografiaj serĉadoj en fremdlingvaj verkoj; medicinaj aŭ nemedicinaj verkoj jam enhavantaj resumon aŭ analizon en Esperanto; konsiloj pri novaj ĉapitroj en la verko, krom la jam cititaj, k.t.p. Ju pli diversdevenaj estos la informoj, des pli valora fariĝos la verko mem, ĉar la aŭtoro, citante sur ĉiu paĝo la nomon kaj naciecon de siaj helpintoj, de kiuj li ricevis informojn per Esperanto, plej klare montros per tiu ĉi fakto, ke jam nun nia lingvo povas esti tre utila en verkado pri kia ajn temo, por facile ricevi dokumentojn el ĉiuj plej diversaj landoj. Oni sendu ĉiujn informojn al la privata adreso de la verkanto: S-ro P. Corret, 12, rue de Vergennes, Versailles (S.-et-O.), Francujo. Korajn antaŭdankojn por la afabla sendo!

Kvara Internacia Esperantista Kongreso.

S-ro Reicher akiris la permeson, ke la prezentado "Ifigenio en Taŭrido" okazu en la *Reĝa Operdomo* de Dresden, unu el la plej famaj kaj bonaj scenejoj de la mondo. Lasthore ni ricevis la jenan definitivan sciigon el Dresden:

Laŭ la ordono de Lia Moŝto, la Reĝo de Saksujo, la reĝa operdomo en Dresden estos rezervita merkredon, la 19an de Aŭgusto, por la esperanta prezentado de "Ifigenio." La domo estos fermita en tiu tago por la publiko.

Ni ripetas, ke la tuta arango de la dramo kaj de la sceno estos nove farita laŭ la plano de S-ro Reicher; la aktoj estos interligataj per muzikpartoj el la fama, samnoma opero de Gluck. Entute la prezentado estos — ne nur pro la lingvo — io artiste plej originala kaj solena.

Biletoj por la prezentado (po 10 M. = 5 Sm.) estas aĉeteblaj ĉe S-ro Jules Borel, Berlin S., Prinzenstrasse 95. La mono povas esti sendata kune kun la mono por la kongresbileto al D-ro Heinrich Arnhold, Dresden-A., Weissenhausstrasse 20. Pro la alia arango de la sidlokoj en la reĝa operdomo ni povas vendi ankoraŭ kelkajn biletojn po 20 M. (10 Sm.) por speciale rezervitaj sidlokoj. Oni bonvolu mendi la biletojn kiel eble plej baldaŭ.

* Kun granda ĝojo kaj danko ni povas komuniki al nia gelegantaĵo ke akceptis la anecon de l' loka kongresa Honora Komitato iliaj Moŝtoj, Sinjoroj:

Ekscelenco la ŝtata ministro Grafo de Hohenthal ka Bergen,

Ekscelenco la kulta ministro Beck,

Ekscelenco la ŝtata ministro (a.D.) de Metsch,

Supera urbestro de la urbo Dresdeno, sekreta financa konsilanto D-ro Beutler,

Grafo de Montgelas, ambasadoro de Bavarujo.

Specialajn dezirojn pri loĝado oni direktu al la sekretario de l' Kvaro, al S-ino M. Hankel, Nicolai-strasse 18, Dresdeno, sub la rubriko "Wohnungsausschuss" (loĝada komitato).

Fine ni petegas ĉiujn gesamideanojn, uzi la ĉie malkare haveblajn stampilojn, ĉar oni ne povas imagi, kiom da peno, da malkomprenoj kaŭzas la mane skribitaj aŭ autografe pentritaj nomoj kaj adresoj; ili estas ofte tute nedeĉifreblaj.

El Germana Esperantisto.

* Ni ĵus ekscias, ke Lia Moŝto la Reĝo Frederiko Aŭgusto de Saksujo akceptis la titolon de Alta Protektanto de la Kvara Kongreso de Esperanto.

Ni petas la prezidantojn de la specialaj societoj aŭ sekcioj, kiuj intencas fari kunvenon dum la Kvara Kongreso, ke ili sendu kiel eble plej baldaŭ komunikon al la subskribinto, por ke oni povu ĝustatempe decidi pri la kunveno kaj la tago. Krom la nomo de la societo bonvolu anonci la proksimuman nombron de la partoprenantoj kaj specialajn dezirojn, kiujn ni plenumos laŭ ebleco. La anoncojn jam senditajn al la Kvaro ni konsideros.

Komisiito de la Kvaro kaj la Societo Dresdeno,
La Komitato por Specialaj Kunvenoj.

K. SCHÖNHERR.

Dresden, Lössnitzstrasse 22II.

Esperantista Edziĝo.

BROWNE—WALKER.—En Londono, la 30an de Aprilo, S-ro G. L. Browne, patent-advokato, kun F-ino C. F. Walker, el Oksfordo, samprofesiaŭda samideanino.

TOUSSAINT—REEVE.—En Londono, la 20an de Junio, S-ro Henri Toussaint, el Parizo, kun F-ino Beatrice Reeve, el Londono.

Postkongresaj Tagoj en Kopenhago

Volante plilongigi iomete la restadon de la samideanoj en Esperantistujo, kaj samtempe fari efikan propagandan manifestacion en sia propra lando, la Centra Dana Esperantista Ligo aranĝas post-kongresan du-tagan feston en Kopenhago, kiel daŭrigon de la festoj en Berlino. Oni forveturos el Berlino la 26an de Aŭgusto frumatene, kaj alvenos en Kopenhago la saman tagon vespere je la 7a. Multaj ne-esperantistoj montras viglan intereson en la afero, kaj la urba gazetaro kunhelpas — kelkaj eĉ per artikoloj en Esperanto — fari la feston grandioza sukceso. Diversaj publikaj institucioj rajtigos al la festanoj senpagan eniron, kaj krom tio la nokta loĝado, per bonvolo de multaj el niaj oferemaj samurbanoj, estos senkosta. La partopreno en la ekskurso estos do ne elspeziga, "nome entute nur 10 Sm. krom la vojaĝelspezoj." La programo komenciĝos la 26an per kunveno en la pavilono de "Lange inie," ĉe marborda promenadejo; la sekvanta tago okupiĝos jene vaporsipa ekskurso al Helsingborg, kun tagmanĝo; de tie per vaporpramo al Helsingorj, poste, se estos tempo, vojaĝo al Frederiksborg kaj ĝia majesta kastelo; kaj vespere, kunveno en "Konversacia Esperantista Klubo." Vendredo: Rosenborg Slot Kastelo, vizitoj al la Muzeo de Thorvaldsen kaj la Bierfarejoj de Carlsberg kaj la Zoologia Ĝardeno; oficiala akcepto kaj vizito en la Urbodomon, kaj fine grandioza fajra spektaklo Esperanta. Por faciligi la ĝustatempan arangon de la loĝado, k.t.p., oni estas petata, bonvole tuj anonci aŭ ĉerte aŭ provizore sian partoprenon al Esperanto-Oficejo, Kr. Bernikowsgræde 1, Kopenhago, samtempe sendante la monon (10 Sm.) por la festbileto kaj emblemo aldonoti ĉe la alveno, kiuj rajtigos al partopreno en ĉiuj arangoj, manĝado kaj loĝado dum la Kopenhagaj tagoj.

Red Cross Societies and Esperanto.—Upon the invitation of the Esperantist Scientific Association, the International Committee of the Red Cross Societies has decided to send a delegate to the Esperantist Congress at Dresden *ad audiendum et referendum*, and in order to be informed as to the services which Esperanto might render in time of war.

The many Esperantists who patronised the Eustace Miles' Vegetarian Restaurant at the Cambridge Congress will be pleased to learn that in Dresden, during the Congress week, a meeting for the establishment of an International Vegetarian Union will be held, of which due notice will be given. Addresses of vegetarian pensions and restaurants in Dresden and other German towns can be had by sending a halfpenny stamp to the secretary of the Vegetarian Society, 257, Deansgate, Manchester.

On Sunday, August 23, a service in Esperanto will be held in the English Church, Wiener-Strasse, Dresden, at 9.45 a.m. The "Ordo de Dioservo" used at Cambridge last year will be followed. Sermon by the Rev. J. C. Rust.

Kongresaj Necesaĵoj.

La Kongresa Autograf-Libro (kiel uzita en Cambridge),

ĉe B.E.A.

Subskribetoj por vojaĝ-kasto kaj aliaj paketoj, okul-trataj, bele desegnitaj propagandiloj, kiujn donatas al la petantoj S-ro Cefel

Scribu al INTERNACIA PROPAGANDEJO ESPERANTISTA

Merton Abbey, London, S.W.; aŭ al S-ro D-ro

SCHRAMM, Standehaus, Dresden.

Verdaj Rubandoj kun stelo por pajlaj ĉapeloj, ĉe B.E.A.

Esperantists at Holiday Resorts.

Southport.—The secretary of the group, Mr. P. Foster, *Nyon, 33, Westbourne-road, Birkdale*, will be pleased to do all he can to assist any Esperantist who may visit the town. The group meetings are on Monday evenings, 7.30 to 9.30, at 32, *London-street*.

Aberystwyth.—The proprietors of the *Plynlymon Boarding Residence* (on sea-front, large, well-equipped house) will be pleased to make arrangements with Esperantists for the first or second weeks in September or subsequently.

Southport.—Mr. William H. Hirst, of Huddersfield, will be staying at Southport (care of Miss Taylor, 69, *Bath-street* from August 7 to 15).

Peebles.—Mr. Lewis Caw, of Edinburgh (131, *Warrenden-park-road*), will be in Peebles during August. *Liaj gefiloj ankau estas Esperantistoj.*

Dartmouth.—*Penlee*, near Dartmouth, a charming house on the cliff, overlooking the sea. Arrangements are made for Esperantists all through the summer. Vegetarian diet. Bathing, boating, &c. Terms on application.

Edinburgh.—Misses Knox, 12, *Great King-street*, accept boarders, 35s. to 60s. weekly, according to rooms selected. Reduction to parties sharing rooms. Esperanto, French and German spoken.—Crown Hotel.—Palace Hotel.—Esperantists at tea, 6 p.m. every Wednesday at *Patrick Thomson's, North Bridge*.

Clacton.—*Samideanoj* visiting Clacton are asked to communicate with Mrs. F. Smith, *Dunedin*, who will be pleased to see them to tea in her garden.

Mr. G. O. Gosling, 2, *Holdenby-road, Crofton-park, S.E.*, estos en *Bulongo de la 8a ĝis la 22a de Aŭgusto*.

Keswick.—A. Schofield, of Blackpool, will be at *Park View, Station-road, Keswick*, from August 7 to 30.

Blackpool.—Mr. J. P. Scott, of Romiley, will be staying at *The Crescent, Cleveley*, from August 1 to 9.—Esperantist visitors will find good accommodation at Mrs. Benson's, 7, *Leopold-grove*, where Mr. W. Bailey is staying until September 1.—The following ladies will be happy to receive Esperanto visitors to Blackpool:—

Mrs. Hedley, 6, *Upper Queen-street*; Mrs. Harrison, 6, *Leopold-grove*; Mrs. Boughey, 45, *Dickson-road*; Mrs. Parkinson, 122, *Albert-road*; Mrs. Richards, 42, *Dickson-road*; Mrs. Hamnett, 28, *St. Chad's-road*; Mrs. Potts, 36, *Moore-street*.

NOTE.—We would suggest that Esperantists, in addition to wearing the green star, should make a point of showing their membership card by way of credentials.

§ § §

The Value of Individual Effort in Propaganda Work.

Attention has often been drawn in the columns of THE BRITISH ESPERANTIST to the valuable propaganda work which may be done by members, acting in their individual capacity. An instance of this kind has recently occurred in connection with the Olympic Sports held at the Franco-British Exhibition. There were two thousand competitors at these sports, drawn from all parts of the world, and the fine chance of bringing Esperanto before these people looked at first as if it were going to be missed.

However, a great friend of mine, whom I am pleased to say I have been able to interest in Esperanto, and who has recently become a member of our Association, has found a ready and excellent way of reaching the competitors. After a special visit to the Exhibition, he obtained the permission of the chief official at the Stadium office to have papers relating to Esperanto distributed amongst those taking part in the sports. He next drew up and had printed a circular in nine different

languages (including Esperanto), purchased several hundreds of the corresponding "Čefeč Keys," sorted them according to the way in which the different nations were grouped in their respective assembly rooms at the Stadium, and posted them direct to these rooms, the numbers of which he had carefully noted beforehand. Thus, on a particular morning, all the competitors had brought before them *nia kara lingvo*. It is to be hoped that when they dispersed to their homes they took with them the little books as souvenirs. The whole plan was thought out and carried through in three days quietly and entirely at my friend's own expense. I trust we shall hear of many other instances of such useful propaganda work.

F. MAURICE SEXTON.

Hampton Wick, July 22, 1908.

§ § §

The British Esperanto Association (Incorporated).

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

EXTRACT FROM RULES.—"If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member."

Miss C. J. BOOKER, 210, *Albion-road, Stoke Newington, N.*; G. L. BROWNE, 75, *St. John's Wood-terrace, N.W.*; Rev. A. C. CURTIS, M.A., 5, *Abbey-gardens, St. John's Wood, N.W.*; J. W. GOUGH, 83, *Lariat-avenue, Dorchester, Boston, Mass., U.S.A.*; Mrs. GREEN, 1, *Heathfield-road, Acton, W.*; A. HARRIS, *Maycroft, Fulwood, Preston*; HARRISON HILL, 116, *Abbey-road, N.W.*; Mrs. JACKSON, 120, *West Third-avenue, Spokane, Wash., U.S.A.*; Miss JANE JAMES, *Rothwell, College-road North, Norwich*; S. KIRKBRIGHT, 4, *Robert-street, Accrington*; Miss A. E. KNOX, 11, *Hughenden-avenue, Antrim-road, Belfast*; N. LEVITIN, *Toowomba, Queensland, Australia*; Miss L. H. LITTLEDALE, 17, *Belgrave-road, Rathmines, Dublin*; Miss A. A. E. LOVIBOND, 28a, *Harlington-road, Lewes-road, Brighton*; J. MCKIRDY, 440, *Diamond-street, Pittsburgh, Pa., U.S.A.*; Mrs. MOSCHELES, 80, *Elm-park-road, S.W.*; R. NAISH, 2, *Proby-square, Blackrock, Dublin*; Rt. Rev. BISHOP OF JARROW, D.D., LL.D., *The College, Durham*; Mrs. PERRY, 4a, *Holyoake-terrace, Sevenoaks, Kent*; V. PLEIGNIER, *The Green, Castletown, I. of M.*; Miss D. ROCHE, 168, *Elm-park-mansions, S.W.*; A. W. ROSS, P.O., *Day Dawn, W. Australia*; Miss M. R. SHERRIFF, 28, *Clyde-street, Roslyn, Dunedin, N.Z.*; Lt.-Col. SPENCER, care of *Thos. Cook and Son, Ludgate-circus, E.C.*; W. H. WESTBROOKE, *Trades Hall, Wellington, N.Z.*; Miss A. H. A. DUGUID, *The Mains, Cults, Aberdeen*; J. RITSON, 39, *Airedale-avenue, Chiswick, W.*; CHARLES MITCHELL, 21, *Oak-lane, Bradford*; H. T. HORSEMAN, 237, *York-road, West Hartlepool*.

NEW FELLOWS.

C. D. BAXANDALL, *Lancaster*; S. G. THROSSELL, *Warrington*.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

F. R. JONES, M.B., *Colne*; Mrs. HARRIET BOX, *Wanganui, New Zealand*; GEO. ALDRIDGE, *Auckland, New Zealand*; B. G. BROCK, *Northampton*; E. J. CHRISTIE, *Halifax*; Miss F. B. BARBER, *Newcastle-on-Tyne*; Miss C. WILSON, *Perth*; E. J. BRIERLEY, *St. Helens*; Wm. MORRISON, *Corstorphine, Edinburgh*; Dr. S. MCBURNEY, *Melbourne, Australia*; FRED. J. WEST, jun., *Rainhill*; Mrs. E. HAWLIEGK, *Liverpool*; R. H. SWAINSON, *Harrogate*.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

*Miss M. L. FURNESS, *Norwich*; Misses M. M. ALLAN, E. RAFFAN, I. E. SCOTT, J. M. BAYNE, J. GORDON, A. A. NICOLL, J. J. BUHRER, M. SHEPHERD, A. DAVIDSON, M. THOMAS, Mrs. E. V. BUHRER, J. F. C. SIEBER, DAVID MURRAY, JAMES COATES, A. FERGUSON, JOHN J. LOW, JAMES B. LOW, GEO. A. BROWN, *Perth*; C. R. MACKAY (Blindulo), *Montrose*; P. W. HILL, *Portsmouth*; Miss J. SCOTT, *Wormit-on-Tay*; DAVID M. LOW, Wm. M. SCOTT, R. SHEPHERD, J. BAXTER, *Dundee*; W. WRIGHT, A. H. SIMPSON, *Keighley*; F. BURTSCHI, *Dublin*; A. W. PORRITT, ED. CRAWSHAW, *Deusbury*; Miss F. R. YOUNG, *Nova Scotia*; E. R. WALTER, *Birch Vale*; Miss D. CLARKSON, Miss E. SMITH, *Liverpool*; Miss E. MAYHEW, *Lewisham, London, S.E.*; Mrs. HARRIET BOX, *Wanganui, New Zealand*.

§ § §

Donations.—C. A. Mitchell, £1; J. Spiers, 5s.; Miss James, 5s. 3d.; Felix Moscheles, 15s.; W. T. Stead, 5s.; E. R. Blackett, 15s.; Maharaja of Bobbili, £10; A. Vernon Harcourt, 5s.; Miss Hilda Board, £1 1s.; Henry Wood, 5s.; Rev. A. L. Curry, 5s.; Norwich Group (instruction fees returned by Mr. F. Schofield), £1 10s.

* Denotes that the candidate has passed with distinction.

Respondoj al Korespondantoj.

H. F. V. (*Celebes*).—Multajn el la vortoj, pri kiuj vi petas la signifojn, oni povas facile trovi en la vortaroj jen la signifoj de la ceteraj: *vitrolento*, lens; *Herostrata*, of Herostratus, Efezano, kiu forbruligis la belegan templon de Diano, nur por havigi al si gloron; *volbo*, ? vault (*germ.* Gewölbe); *demotikaj signoj*, kursivaj signoj de la demotika aŭ *parolata* lingvo de antikva Egipto; *glaŭka*, of Glaucus, Libia; *ĵanraj*, genre, pentraĵoj *ĵanraj*, pictures of scenes of ordinary life; *pornografio*, pornography; *baŭdruco*, ? *fr.* baudruche; "unun," vi estas prava, la vorto ne estas bona, ĉar "la numeraloj fundamentaj ne estas deklinaciaj" (Regulo 4a); *kariigi* kredeble fariĝi, *carious*; *spertizisto*, *grenato* ni ne komprenas.—E. A. M.

R. W. (*Bradford*) kaj aliaj.—Kun vi, mi ne povas kompreni la frazojn: "ĝis oni mem ne vidos lin," "antaŭ kiam la anoj ne estos," "ĝis kiam li ne metos tien." Ni opinias, ke ili estas imitaĵoj de ia nacia idiotismo. Aliflanke, la frazo "ili timas, ke vi ne komencu tro frue militon kontraŭ Asirio," they fear lest you should begin the war against Assyria too soon, kvankam iom stranga unuavide, estas, laŭ mia opinio, pravigebla, eĉ tre bona. Mi citas aliajn:—

"Nun mi timas, ke ĝi denove blinde ne eksplodu."
(*Hamleto*, pĝ. 142.)

"Now fear I this will give it start again."

(*Komparu*: "Timante, ke la lakto ne estos freŝa, ŝi ne volas ĝin aĉeti." "Fearing the milk will not be fresh, she will not buy it.")

"Kvazaŭ la aŭtoroj timas, ke oni ne elmetu ilin al publika malhonoro" (F. K., pĝ. 273), "as if the authors are afraid lest they be put to public shame."

"La zorgo, ke min trompo de rabisto
Ne ŝtelu for el mia rifuĝejo
Kaj ne fordonu min al la sklaveco."

("Ifigenio en Taŭrido," pĝ. 104.)

"Mi timas, ke li ne rakontu al iu, ke li vidis min elirantan el tie" ("Georgo Dandon," *La Revuo*, pĝ. 498), "I fear lest he tell someone that he saw me coming thence."

Kiam, antaŭ pli ol du jaroj, ni skribis al D-ro Zamenhof rilate al la frazo el *Hamleto*, proponante "ke ĝi eksplodos," li respondis: "Vi estas prava, pli bone estus diri, 'mi timas, ke ĝi eksplodos'; tamen ankaŭ la unua frazo estas bona, ĉar ĝi esprimas kaŝitan nedeziron." Oni do povas diri, ke tiaj frazoj esprimas, ne nur la *estantecon* de ago, sed ankaŭ la *deziron*, ke tiu ago ne okazu. Laŭ mia opinio, la formo "ne — -u" tre precize tradukas la anglan "lest."—E. A. M.

"Ifigenio en Taŭrido."—List of classical names, new words, &c. :—

Adrasto
Aĥerono (*Acheron*)
Aĥilo (*Achilles*)
Agamemnono
Ajakso (*Ajax*)
Apolono (*Apollo*)
Arkaso (*Arcas*)
Atreo (*Atrous*)
Aŭlido (*Aulis*)
Delfoj (*Delphi*)
Diano (*Diana*)
Egisto (*Aegistheus*)
Elektro (*Electra*)
Erinioj, la (*Erinnyes*)
Eŭmenidoj, la (*Eumenides*)
Gorgono
Herkuleso
Hipodamio (*Hippodamia*)
Ifigenio (*Iphigenia*)
Iliono
Iriso
Jupitero
Kalhas (*Calchas*)
Kefalo (*Cephalus*)
Klitemnestro (*Clytemnestra*)

Kreto (*Creta*)
Kreuzo (*Creusa*)
Laodamas
Leto (*Lethe*)
Lio (*Lyæus*)
Mikeno (*Mycenæ*)
Ojnomo (*Oenomaus*)
Olimpo (*Olympus*)
Oresto (*Orestes*)
Orko (*Orcus*)
Palamedo
Parkoj, la (*the Parcs*)
Parnaso (*Parnassus*)
Pelopso
Pilado (*Pylades*)
Putono (*Pluto*)
skito (*a Scythian*)
Strofio (*Strophius*)
Tantalo (*Tantalus*)
Tartaro (*Tartarus*)
Taŭrido (*Tauris*)
Telamono
Tiesto (*Thyestes*)
Titano
Toas (*Thoas*)
Trojo (*Troy*)
Uliso (*Ulysses*)

The above list will be useful as a guide to the transliteration of such proper names. The only new word (that is to say, word not yet listed) is: HEZITI, to hesitate.

§ § §

Internacia Asocio de Instruistoj.

S-ro Durieux, komitatano, sciigas min "ke la presa laboro estas nun finita."

S-ro Cejka, komitatano I.A.I., publikigos la regularon en la centraj gazetoj instruistaj *Vestník* kaj *Cesky Učitel* en Moravujo kaj Bohemujo, kie ili diskutos pri la afero *publike*.

S-ro Baudin-Aguero (Hispanujo) sendis al mi 47 aliĝojn.

Mi ne povas kredi, ke nur 20 anglaj geinstruistoj interesas sin al tiu gravega laboro. Certe la kolegoj anglaj komprenas tiel bone kiel la francaj, hispanaj, ĉekaj, k.a., geinstruistoj la gravecon kaj la necesecon de tiu ĉi asocio por helpi al la disvastigado de nia lingvo kaj por solvi kelkajn pedagogiajn demandojn, sed mi ne povas diveni kial ili tiel multe prokrastas. Unueco estas forteco. Ni deziras definitive fondi la asocion en Dreseno. La instruistoj el Dreseno aranĝas kunvenojn por la venonta Kongreso.

Anglaj kolegoj sendu viajn nomojn kaj adresojn kaj ebligu nin fondi fortan asocion, kiu helpos multe al la propagando de nia sankta afero.

Kiu havas la lernejon, tiu regas la mondon!

F. L. G. MARECHAL,

Prezidanto, Internacia Asocio de Instruistoj.

Esperanto House, Kingston-terrace, Leeds.

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.).

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (25 spesdekojn) por trilinea enpresaĵo kiel sube (pli ol tri linioj po tri pencoj por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de la Asocio havas la rajton fari unu enpresaĵon senpage. Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.

400. **Labasa (Fiji)**.—S-ro M. Robertson (Esp. 14,668) deziras turni la atenton de siaj korespondantoj al sia nova adreso: *Carngham, Gordon-avenue, Kew, Melbourne, Victoria, Australia.* (44)

420. **Peterburgo (Rusujo)**.—S-ro N. Aleksandrov, *Nikolajevskaja 37 log. 24*, tre deziras korespondadi kun eksterlandaj Esperantistoj per poŝtkartoj aŭ per leteroj. Ĉiam tuj respondos.

421. **Peterburgo (Rusujo)**.—S-ro N. Mihajlov, *Vozdvijenskaja ul. 4*, dez. interŝangi ilustr. poŝtkartojn kun ĉiulandaj geesperantistoj.

422. **Thornton Heath (Anglujo)**.—S-ro A. D. Peck, "Watton," *Cotford-road*, dez. korespondadi kun gealilandanoj per ilustr. poŝtkartoj. Tuj kaj ĉiam respondos.

423. **Errol (Perthshire, Skotlando)**.—S-ro Alex. Pride sciigas siajn korespondantojn, ke li estas tuj vojaĝonta al Hindujo kaj ke lia nova adreso estos: *Camperdown House, Cossipore, Calcutta, Hindujo*. Li ĉiam plezure ricevos esperantajn komunikadojn.

424. **Aldin (via Smyrna, Malgrand-Azio)**.—S-ro Solon J. Orfanidis (sekretario) dez. korespondi per ilustr. poŝtkartoj kun britaj samideanoj.

425. **Wokingham (Berks., Anglujo)**.—F-ro C. A. Swift, *Red Lodge*, dez. korespondadi kun alilanduloj esperante aŭ germane.

426. **Crosgates (Fife, Anglujo)**.—S-ro Charles Walls, *Cuttlehill Cottage*, dez. korespondadi letere aŭ poŝtkarte kun alilandanoj, precipe kun japanoj, Hinduoj kaj italoj.

427. **Kelso (Skotlando)**.—S-ro Charles Stimpson, 22, *Roxburgh-street*, volas korespondadi per leteroj kaj ilustr. poŝtkartoj tra la tuta mondo. Precipe pri la filatelio kaj la fotografarto. Estas juna fotografisto. Ĉiam respondos.

428. **Nobart (Tasmania)**.—S-ro A. C. Kennedy, M.A., 149, *Collins-street*, dez. korespondi per ilustr. poŝtkartoj aŭ interŝangi pmarkojn kun ĉiulandaj geesperantistoj. (46)